

ESCOLES ALS ANYS 30

TREBALL DE RECREACIÓ HISTÒRICA

MARTINA MAÑER FERRÉ

NIUB: 18032733

TREBALL DEL MÀSTER DE GESTIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL I MUSEOLOGIA

TUTOR: XAVIER HERNÁNDEZ

CURS 2022/23

RESUM

Al treball plantejo una recreació històrica sobre un moment determinant de la història, crear una escola basada en els anys 30. Es podrà veure quins elements són els determinants per a construir la didàctica i uns recreadors que es posaran a la pell d'alumnes i mestres del moment.

Una exhibició itinerant que anirà passant per diferents indrets per demostrar als joves que hi ha altres maneres d'aprendre. Una representació per reivindicar la importància de la salvaguarda de la memòria històrica com a patrimoni nacional que nodreix la construcció del nostre futur.

Tot això acompanyat dels elements claus per a fer la mostra, des dels pressupostos fins als elements essencials que es necessiten, ajudat d'un pla de comunicació, important per a la difusió i culminació en la interacció amb tots els visitants.

Paraules clau: recreació històrica, Escola Nova, història, República

ABSTRACT

This research work contemplates the historic recreation of a specific moment in the history, to create a school based in the 30s. It will show which are the decisive elements in order to build up the didactics. Some volunteers will put themselves as teachers and students of that time.

An itinerant exhibition that will travel through the history showing young students that other ways of learning are possible. A representation made in order to reclaim the historical memory safeguard as national heritage that nourishes our future construction.

All this, joined by the key elements to make the exhibition. From the budgets to all the essential components needed accompanied by a communication plan, much needed for the dissemination and culmination in all the visitants interaction.

Key words: historical reenactment, New Education, history, Republic

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ.....	1
JUSTIFICACIÓ.....	2
OBJECTIUS.....	3
PÚBLIC.....	4
ESTRUCTURA I METODOLOGIA DEL TREBALL	
1. MARC TEÒRIC.....	5
1.1 Què és una escola?	
1.2 Escolarització a l'Espanya dels anys 30	
1.2.1 Context històric dels anys 30	
1.2.2 Escoles als anys 30	
1.2.3 Escola Nova	
1.3 Què és una recreació històrica?	
1.3.1 Recreació històrica	
1.3.2 Recreacions a Espanya	
1.3.3 Dificultats que cal afrontar	
2. PROPOSTA D'INTERVENCIÓ.....	23
2.1 Guió de continguts	
3. PLANTEJAMENT I DISSENY EXPOSITIU.....	25
3.1 Descripció de la mostra	
4. DESCRIPCIÓ TÈCNICA DE L'ESPAI.....	28
5. DESCRIPCIÓ MUSEOGRÀFICA DE L'ESPAI.....	31
5.1 Aspectes tècnics de la museografia	
5.1.1 Objectes	
5.1.2 Recreadors	
6. IMATGE DE LA RECREACIÓ.....	38
7. PLA DE COMUNICACIÓ.....	40

7.1 Estratègies comunicatives i canals de transmissió

7.1.1 Tradicionals

7.1.2 Digitals

8. CRONOGRAMA.....	46
9. PRESSUPOST.....	54
CONCLUSIONS.....	63
REPOSITORI BIBLIOGRÀFIC I WEBGRAFIA.....	66

L'educació sempre ha estat un punt primordial per als països. La joventut és quelcom preuat per un estat, donat que els seus joves seran qui acabaran dirigint els diferents òrgans de poder. Sempre s'ha cregut en un sistema educacional per excel·lència que al llarg del temps s'ha anat perpetuant d'una manera imperativa sense tenir en compte la singularitat dels individus que la confeccionen. S'ha ensenyat a complir les normes, a fer cas a les diferents figures de poder i als coneixements que aquest imposa, molt més que a la crítica que els joves puguin fer. Les represàlies que el poder imposa, no motiven, ans al contrari desanimen.

Les mesures controladores provoquen el que es vol evitar, una societat inculta, que es veu absorbida per l'excés d'informació, l'alumnat se centra més en l'estudi el dia abans d'un examen que en gaudir de l'aprenentatge i nodrir-se de cada experiència, fomentada en les habilitats i originalitat de cada jove. Els espais culturals són un bon recurs per a poder oferir a aquestes noves generacions un incentiu que incrementi les seves habilitats, s'han de convertir en llocs d'inclusió generacional complementari a la formació. La joventut ha de definir-se i poder canalitzar les seves inquietuds.

Actualment, els medis digitals tals com les xarxes socials obren un ventall infinit de propostes educatives per a l'aprenentatge, aquestes eines estan a l'abast d'un gran percentatge de la població i costa molt de creure que en un món globalitzat i digital com l'actual no es planteja l'ús d'aquestes com a recurs cultural. Es fa en una petita part, però crec que no acabem d'arribar a les generacions més recents com la Z, que justament és qui pot aprofitar-ne més els recursos, degut, com he dit, a que el sistema està desfasat i no s'enriqueix d'eines tan potencials. Alhora ens enfrontem a riscos, però també podria ser una manera d'intentar conscienciar aquestes noves joventuts dels perills i dels avantatges d'utilitzar les xarxes.

JUSTIFICACIÓ

Els museus i diferents espais culturals es defineixen com a espais d'aprenentatge, però tot i la gran oferta educativa que tenen no aconsegueixen arribar a tots els joves, ja que són un grup difícil d'encasellar dins dels projectes. Els responsables dels espais perden la motivació pel públic de franja d'edat d'entre els 20 i els 30 anys, fent ofertes pensades més aviat per grups d'edat prematura, especialment per a escoles i instituts.

Cal crear, doncs, un programa d'inclusió que motivi aquest intercanvi generacional, ja que els joves suposen una influència molt positiva en quant a innovació i desenvolupament; les noves generacions són les que marquen el recorregut de la societat i, per tant, el seu futur.

La demanda per part dels joves per visitar els museus és molt baixa, la qual cosa no incentiva aquests espais a crear una oferta de caràcter més especialitzada. Sí que és veritat que molts museus comencen a incorporar lentament a personal jove a la seva plantilla, però encara és molt minoritari degut a la dificultat d'aquests per a poder accedir a places públiques; els joves poden accedir com a practicants, però aquest càrrec tampoc els permet tenir llibertat per a poder aportar noves idees i encara menys per implementar nous plans educatius, perquè els hi diuen que no estant dotats de la suficient experiència, esdevenint molts cops, els museus com a espais intocables i desfasats.

Les noves generacions ajuden a buscar noves fonts museogràfiques que acosten al futur tecnològic aquests espais, fet que alhora incentiva a tot el seu sector a trobar la motivació per assistir als espais culturals i nodrir-se de la cultura de la ciutat.

Personalment, fa anys que em vaig apuntar al grup Didpatri, un projecte de recreació històrica fomentat per la Universitat de Barcelona, aquest fet em va permetre formar part dels diferents projectes que donaven a conèixer la història del país d'una manera més pràctica i divertida. Aquesta experiència em va dur a plantejar-me com crear un projecte on els joves en poguessin formar part i hi trobessin l'incentiu que, de moment, les escoles i instituts no han sabut crear. Com he mencionat, s'ha de fer una

renovació dels plans d'estudi, no poden ser una font d'informació estàndard, generalitzada, on els joves no poden trobar un camí específic que els condueix a investigar, a pensar, a crear i fins i tot ha inventar sense oblidar que la història cal que sigui una mostra el més fidel possible a les generacions i fets que l'han embolcallat. Així doncs, el meu projecte cerca incentivar les ganes de conèixer la memòria històrica i, en concret, la recreació, a un sector minoritari: els joves.

Estic convençuda que un espai cultural, ja sigui o no un museu, ha d'ajudar a transmetre una experiència empírica per a poder aprendre d'una manera més pràctica, i poder ajudar també a la gent gran a la transmissió generacional de la seva història i alhora la de tot el seu país per poder conscienciar les noves generacions del país en el que viuen i hauran de governar.

OBJECTIUS

Aquest treball busca introduir els joves com a sector clau en el públic mitjançant la promoció i desenvolupament de projectes en els diferents equipaments culturals per a contribuir al creixement de la societat. Redescobrir i posar en valor el patrimoni cultural perquè aquest tingui un efecte positiu en la comunitat, el seu entorn i el territori en el que s'inscriu.

Així doncs, es tracta de dinamitzar el patrimoni cultural per redescobrir i valorar la salvaguarda de la memòria històrica, creant un major coneixement i conscienciació de la història i el seu passat.

Els objectius a assolir en aquest projecte es divideixen en quatre grups: culturals, socials, econòmics i digitals.

Objectius culturals:

- Posar en valor la memòria històrica del país.
- Desmentir la poca informació sobre un període desconegut per a les noves generacions degut al silenci social del país entorn a aquest conflicte i alhora

crear un dialecte intergeneracional que permeti trencar el tabú de la Guerra Civil i de la Dictadura espanyola.

Objectius socials:

- Crear una consciència patrimonial per a comprendre la cultura del territori en el que es viu.
- Reforçar el sentiment de pertinença del patrimoni històric dels pobles i ciutats i els seus béns cultural, facilitant-ne la conservació per part de la societat.

Objectius econòmics:

- Situar el patrimoni històric dins del mapa cultural espanyol i mundial creant un impacte econòmic gràcies a un turisme en relació a la memòria històrica (igual que ha passat en molts països com Alemanya i França, entre d'altres).
- Que l'estat espanyol i els governs autonòmics prenguin consciència de la importància social i inverteixin per a la salvaguarda de la memòria històrica.

Objectius digitals:

- Adaptar el patrimoni al s. XXI mitjançant la les eines digitals, com per exemple amb les xarxes socials.
- Potenciar el turisme mitjançant les xarxes i crear així, com ja he dit als objectius econòmics, més suport econòmic per a la salvaguarda de la memòria històrica i patrimonial del país.

PÚBLIC

La principal intenció és captar l'atenció del públic i crear consciència de la importància cultural, social i històrica de conèixer el nostre passat, per això l'exposició pretén englobar una gran diversificació de públic, però sobretot centrant-se en la joventut (potencial per a seguir la continuïtat de la recreació històrica).

És important, doncs, dirigir-nos a un públic als que queda molt lluny aquest esdeveniment històric; els nostres avis i àvies van viure de primera mà el conflicte, fet que els fa clau en la transmissió generacional dels valors i coneixements.

Situar l'exposició en localitats mitjanes o petites fa més fàcil aquesta interacció ja que la podem ensenyar d'una manera més propera als joves de la localitat, també ajuda que l'espai museogràfic sigui interactiu, que els permeti contextualitzar. Bàsicament convidant als visitants a ser participants de l'espai, i en conseqüència, de la història.

Aquest plantejament ajuda a no ser mers consumidors d'art de les grans institucions, donat que genera una curiositat i motiva al públic juvenil a qüestionar-se els elements que hi apareixen.

Això generarà una presa de consciència per a la memòria històrica i, potser, una futura participació activa per a la salvaguarda de la memòria històrica.

ESTRUCTURA I METODOLOGÍA

El treball està estructurat en dues apartats, una part més teòrica i una altra més pràctica.

El primer bloc situa el marc teòric en què es recull la definició d'escola i contextualitza el període en el que es trobarà inscrit el treball, en aquest cas als anys 30 a Espanya. També defineix el terme de recreació històrica i les situa dins del territori, incedint en les dificultats a afrontar en aquesta pràctica.

El segon bloc se centra en la proposta d'intervenció, on s'explica el guió de continguts i la proposta museogràfica, descrivint-ne el disseny i els diferents elements que s'inscriuran en l'espai per a poder dur a terme la recreació històrica, acompanyada del pla de comunicació, els cronogrames i el pressupost necessari per a poder dur a terme el projecte pràctic. Tots els elements descrits estaran inscrits dins una metodologia d'investigació, que anirà desenvolupant al llarg del treball.

1. MARC TEÒRIC

1.1. Què és una escola?

El concepte d'escola com a centre d'aprenentatge és molt antic, encara que la definició d'escola com la coneixem avui en dia és més moderna.

El terme d'escola se situa a l'antiga Mesopotàmia, és el primer lloc on sentim parlar del terme com a tal i ens explica que els escribes, gràcies a les seves lectures, van començar a divulgar els seus coneixements. En aquesta civilització únicament s'escolaritzava els fills reials i els descendents de famílies amb cultura i molts diners, però mai a la resta de la població, considerats no aptes per aquesta pràctica.

En les civilitzacions com l'Antiga Grècia i l'Antiga Roma, els nens eren educats pels seus progenitors fins a una certa edat. Un cop es va introduir la figura del mestre, aquests eren qui impartien els coneixements als seus alumnes.

A l'Edat Mitjana, la societat es va jerarquitzar, fent que la societat es dividís en estaments molt diferenciats entre sí, amb una població majoritàriament analfabeta que es dedicava al treball del camp, i l'altre, la noblesa, que es podia permetre el luxe d'estudiar.

Posteriorment, amb el Protestantisme, una branca de la religió del Cristianisme que se separava del Catolicisme, promogut per Martí Luther, defensava una educació pública, fet que es va veure a finals del segle XVII en el desenvolupament de l'escola ja que disposava de lleis que exigien l'escolarització dels nens i nenes, un fet insòlit en la disminució de l'analfabetisme.

Al segle XIX i XX l'escola va evolucionar cap al model contemporani, van crear nous plans d'estudi que van ajudar a crear un sistema més complet, tot i que molts nens i nenes encara es veien obligats a anar a treballar al camp o a les fàbriques, va ser un bon començament per a crear una educació com avui en dia la coneixem.

En l'actualitat, la pedagogia educativa ha avançat molt. Tenint en compte les conceptualitzacions modernes tenim diferents propostes d'aprenentatge que obren

les portes al coneixement, creant plans educatius innovadors que favoreixen les necessitats de cada alumne i la llibertat per escollir el seu propi futur.

1.2. Escolarització a l'Espanya dels anys 30

1.2.1 CONTEXT HISTÒRIC DELS ANYS 30

La dècada dels anys 30 és un període de la història que se situa des del “crack del 29” fins a la II Guerra Mundial. Aquests anys es caracteritzen per un gran desastre econòmic, el poble es troba descontent i provoquen molta agitació social, fet que finalment desemboca en la guerra més destructiva fins aleshores coneguda, la 2a Guerra Mundial.

Aquest desastre econòmic provocaria una separació de tot el món en dos blocs ideològicament diferenciats, el primer bloc estaria liderat pels Estats Units, tocats per una gran recessió que va fer augmentar l'atur i això va provocar molta pobresa i unes condicions de vida molt baixes, el que coneixeriem per la Gran Depressió. El 1934 puja al poder el president Franklin D. Roosevelt, ell va adoptar una política que anomenarien “New Deal”, que consistia en optar per una inversió pública com a motor per augmentar l'economia del país i poder sortir de la pobresa generalitzada que regnava al país.

El segon bloc estaria liderat per la Unió Soviètica, un país amb una política en contra del liberalisme que plantejava els Estats Units, amb Lenin al capdavant. Un cop mort aquest va substituir-lo Stalin, al 1929, això va suposar l'implementació d'una dictadura molt dura que va durar molts anys, amagada sota el lema del prolateriat era tot el contrari del que Lenin i la revolució soviètica havien plantejat amb la seva ideologia comunista. Es va adoptar una política de creixement industrial basat en la planificació de plans quinquennals per superar els greus problemes de desabastiment que patia el país.

Aquests dos blocs lluitaven entre ells per a obtenir el màxim reconeixement social i demostrar que la ideologia de cada país era millor que l'altra. Mentrestant, a la resta d'Europa, aquestes actituds juntament amb els problemes de la crisi, van provocar l'ascens de les ideologies feixistes, per exemple a Itàlia amb Mussolini i a Espanya amb Franco, que es van enfrontar amb els moviments obrers i sindicals que encara persistien. A Espanya governava la República, un moviment polític socialista que es va troncar amb l'enfrontament de la Guerra Civil Espanyola amb el partit franquista, i aquest quan va guanyar va establir una Dictadura que acabaria regnant durant 40 anys i que provocaria un endarreriment en totes les innovacions i millores que havia aconseguit la República.

ESCOLES ALS ANYS 30

Les escoles durant l'època dels anys 30 també es van trobar en moments de crisi. La República va ser una etapa molt convulsa, que tot i les grans inversions en l'educació es trobava en un moment de grans desigualtats i conflictes socials, degut a les èpoques de recessió que el país anava acumulant per culpa dels governs, dictadures i monarquies anteriors.

L'escolarització a l'Espanya dels anys 30, era molt deficitària, l'analfabetisme era d'un 40%¹, transformant-se en un dels problemes crònics de la societat espanyola que actualment encara perpetua.

El govern de la República va intentar plantejar diverses mesures per a poder dotar el país de diferents millores, especialment en el sistema educatiu, per a contrarestrat els problemes socials que hi havia. Van crear molts centres educatius per a que els nens i nenes de totes les edats poguessin estudiar i així lluitar contra l'analfabetisme generalitzat de la societat, també van augmentar els professors, i per conseqüència els seus sous. Van crear diferents plans d'estudi, consells d'ensenyament i van dotar a les petites localitats de biblioteques ambulants. Cal destacar la laïcització de les escoles i la creació d'escoles d'adults, unes mesures molt importants que alhora van crear una

¹ AADD.: *La II republica: Un proyecto educativo frustrado (1931-1936)*. Web: [frame1 \(ub.edu\)](#)

gran quantitat d'enemics que en un futur quedarien retratats amb l'estallit de la Guerra Civil Espanyola, amb el recolzament de l'Església al bàndol nacionalista, o també anomenat franquista.

Un dels grans problemes era la falta d'escoles primàries, només n'existien unes poques repartides per tot el territori espanyol i la demanda d'infants n'era molt més gran. Degut a aquesta demanda també es van trobar amb la falta de professorat format, pel que es van crear cursos per formar a la plantilla i poder cubrir les plaçes, per poder oferir servei a tots els alumnes. També van fer augmentar la presència femenina en les escoles, retribuint al professorat femení perquè impartís les classes, un fet molt important per a les dones del moment.

Tot i les millores que es van realitzar durant el període de la República en quant a millores educatives, el percentatge d'escolarització consistuava sent molt baix, i molts estudiants encara anaven a escoles religioses. Tot i això, van seguir creant millores per a poder crear un bon sistema educatiu per a l'època que alhora s'associava amb el corrent pedagògic europeu de la Nova Escola que anava emergent amb força.

- REPÚBLICA

En l'època de la República els centres públics educatius es coneixien amb el nom d'"Escoles en els anys 30", es van inaugurar durant l'inici del 1931, pocs dies abans de la proclamació de la Segona República.

Es van inaugurar 11 Grups Escolars que d'acord amb el Ministeri d'Instrucció Pública, l'Ajuntament de Barcelona havia construït a diversos barris de la ciutat. En total, els Grups Escolars del Patronat van ser 25 entre 1931-1934. D'aquestes 25 escoles avui encara continuen en actiu 14.

En aquest model de renovació pedagògic, aquests edificis eren molt nobles, tenien unes grans dimensions i una arquitectura refinada que reafirmava la idea de renovació acadèmica en tots els àmbits.

Unes escoles modèliques pels seus mètodes pedagògics renovadors incentivats per la Nova Escola, amb la introducció del català a les aules i per la importància donada a la

participació cívica i democràtica. Aquestes escoles van culminar tot l'esforç de la República de voler renovar i modernitzar l'educació d'una manera íntegra, i situar-se en la línia de la pedagogia europea que enlluernava les noves propostes escolars del moment.

Durant el primer terç del segle XX l'educació va convertir-se en una gran esperança per la seva capacitat de transformar i regenerar la societat. Les idees de l'Escola Nova que situaven els infants i els joves en el centre del procés educatiu, potenciant la seva individualitat i llibertat dins del sistema educatiu, el contacte amb la natura, la preocupació per la salut i la interacció entre l'alumnat i el món que l'envolta, van construir la base del nou ideari educatiu a Catalunya.

La Mancomunitat de Catalunya² (1914-1923), fruit del projecte noucentista de modernització de la societat catalana, reforçava aquesta tendència novedosa, i durant la 2a República (1931-1939) la Generalitat va fer seva la idea de construir una societat a través de l'educació i la cultura.

Fa quasi un segle, els reptes de la comissió de Cultura, que volia proveir la capital catalana d'escoles laiques i públiques per als més desfavorits, eren molts ja que pràcticament un terç de la població infantil no acudia a l'escola. Però no es tractava només de crear places escolars, sinó de tenir un projecte pedagògic que ajudés a aquests nens i nenes a tenir una educació de qualitat. El projecte per construir escoles municipals tenia un arquitecte, Josep Goday, i un pedagog, Manuel Ainaud. Ambdós van viatjar per Europa per conèixer la realitat escolar d'altres països. Van plantejar-se les escoles com a refugis de cultura. Eren palaus per als infants, uns oasis dins la ciutat. Els edificis havien de permetre una educació que fos global, que valorés la relació d'elements educatius i que fins el programa educatiu hi estigués inclòs la vida a l'aire lliure.

² DIEZ, Xavier: *Breu història de la renovació pedagògica*. Web: [Breu història de la renovació pedagògica - Espai de Dissidència \(mesvilaweb.cat\)](http://Breu%20hist%C3%B2ria%20de%20la%20renovaci%C3%B3%20pedag%C3%B2gica%20-%20Espai%20de%20Dissid%C3%A8ncia%20(mesvilaweb.cat))

- FRANQUISME

L'època del règim franquista va suposar un trencament total amb l'antic govern de la República; degut al conflicte bèl·lic el país va quedar debastat i les polítiques dictatorials del dictador van imposar-se sense gaire resistència (ja que els càstigs a l'oposició eren molt durs, des de tortures, anar a la presó o la mort) trencant tota la dinàmica pacifista que el govern republicà.

Les polítiques d'aquest regnat eren ultraconservadores i dictatorials, amb polítiques monàrquiques que retornaven el país a l'escolarització espanyola del s. XIX, en contra de totes les noves aportacions pedagògiques tant de la república i com de l'Escola Nova.

Es van recozar sobre el pilar de l'Església Catòlica per a portar el control de l'educació, fent que es privilegiés l'ensenyament privat per sobre del públic, fent que es beneficiessin totes les escoles que depenien d'aquesta comunitat.

El discurs ideològic del franquisme es basava en les jerarquies medievals, on un governant regnava per sobre i es dividien les classes socials en estaments, trencant amb la societat ideal de la igualtat, i provocant que les minories elitistes poguessin dirigir a la població i que aquestes es veiessin sotmeses al seu poder.

La mentalitat jeràrquica va condicionar l'abandonament de l'ensenyament públic i va suposar molts canvis en les pràctiques educatives que s'havien anat desenvolupant durant la república a l'interior de les aules. Un dels canvis més significatius va ser introuir una figura autoritària disciplinària que seguia els valors militars que glorificaven els promotors de la dictadura, convertint als alumnes en esclaus d'aquella persona, que podia exercir el poder quan les coses no li agradaven i fer ús de la violència, sovint excessiu.

Aquest autoritarisme que regnava a les aules obligava als nens i nenes a seguir les normes de l'ordre i del silenci, i quan aquests cometien actes en contra de les ordres establertes s'imposaven els càstigs per a reformar als estudiants que no volien seguir

les normes i així crear un clima de por per a controlar les masses de l'aula i que aquests entenguessin les represàlies que els seus actes podien portar.

Les dones van ser els més afectades en les noves normatives, tots els drets que havien aconseguit van ser rebocats, i van haver d'assumir el rol de subordinació cap al gènere masculí, en contra de les seves voluntats. Això va provocar que l'educació de les dones quedés totalment condicionada per aquestes funcions tradicionals que s'esperava que el gènere femení havia de complir durant la seva vida, és a dir, dedicar-se al manteniment de la família i tenir cura de la seva descendència, sense qüestionar les decisions de la seva parella ni intentar adoptar qualsevol altre rol.

La materialització pràctica d'aquest nacionalisme radical i excoent va consistir en un procés d'uniformització i homogeneïtzació cultural i lingüístic³, que va imposar la cultura i la llengua castellana a tot el territori. L'objectiu de la dictadura era fomentar la consolidació d'una identitat exclusivament espanyola, on els elements que podien qüestionar la idea d'una Espanya homogènia, com podien ser, entre d'altres, la llengua i la cultura d'altres nacions com la catalana, gallega o basca havien de ser eliminats.

Així doncs, la dictadura no va voler crear un sistema educatiu nou equiparant-se als models contemporanis europeus, va abolir totes les innovacions anteriors per imposar un model que respectes i reafirmés la seva legitimitat per evitar possibles cops d'estat que trenquessin amb la dictadura i trenquessin els valors tradicionals de pàtria, família i religió que van definir sempre el moviment.

1.2.2 ESCOLA NOVA

L'Escola Nova és un moviment sorgit al s. XIX com a alternativa pedagògica al sistema educatiu tradicional, amb la intenció de canviar el sistema de l'època en molts aspectes, posant èmfasi en l'alumnat, individualitzant-ne la seva educació mitjançant la seva participació activa i potenciant la seva essència.

³ FERRÉ PALLACH, Àlex: *Pensament educatiu i realitat escolar a la Catalunya del primer franquisme (1939-1957)*. Ab Origine Magazine, 57. 2020.

Un canvi molt significatiu en quant a la inclusió de l'alumne com a element principal del nou sistema d'educació. Es fonamentava per l'experimentació en el seu propi procés d'aprenentatge, tenint en compte les seves necessitats i interessos, en relació amb una educació integral.

Ahora cercava una relació estreta entre l'escola i la vida quotidiana, incentivant la seva llibertat i responsabilitat.

Això suposava un trencament amb els antics plans educatius tradicionals adaptant-se en la seva màxima plenitud a les necessitats de l'alumne.

Aquesta nova metodologia es va veure influenciada pels/per les pedagogs/gues més importants com Fröble, Dewey, Montessori, Célestin i Decroly; ajudant a desenvolupar el moviment que ara esdevindria les bases de la nova pedagogia moderna.

John Dewey⁴ va ser un dels pioners de l'Escola Nova, era un filòsof d'origen nord-americà que defensava la relació entre l'aprenentatge i la vida quotidiana de l'alumne. Trencava amb la idea de limitar-se a memoritzar informació i creia en l'escola com a lloc per a aprendre i experimentar, basant-se en problemes reals que fomentava l'aprenentatge crític, la reflexió i la construcció del coneixement adquirit a partir de contextos pràctics mitjançant la presa de decisions i la resolució de conflictes.

Maria Montessori⁵ era una pedagoga d'origen italià que va crear el famós mètode Montessori, basant-se en l'autonomia i la llibertat de l'alumne a través de l'exploració i la manipulació d'objectes de mesura autònoma. Va promoure l'educació integral i l'educació física, emocional, social i intel·lectual, sensorial i respectuosa.

Célestin Freinet⁶ era un mestre francès que defensava el treball i la cooperació promovent la relació entre l'educació, la vida quotidiana i el context social dels alumnes. Fomentava la participació dels estudiants als projectes i treballs pràctics que fomentaven la relació entre tota la comunitat. Creia en l'educació emancipadora, que

⁴ BRITANNICA: *John Dewey*. Web: [John Dewey | Biography, Philosophy, Pragmatism, & Education | Britannica](#)

⁵ MARIA MONTESSORI: Web: <http://www.montessori.edu/maria.html>

⁶ PEDAGOGÍA: *Célestin Freinet*. Web: [Célestin Freinet – Pedagogía \(pedagogia.mx\)](#)

fomentava la llibertat i la responsabilitat dels alumnes, incentivant que s'expressin i es comuniquin entre ells creant una cohesió cooperativa i respectuosa entre tots ells.

Ovide Decroly⁷ era un pedagog Belga que promovia l'aprenentatge global i integral, connectant les matèries i l'experiència de l'alumne basant en l'observació i l'estudi dels interessos de l'alumne amb situacions de la vida real per incentivar l'aprenentatge i la comprensió amb el món natural.

Tots ells van promoure les idees de l'Escola Nova, incorporant l'experiència empírica com a element cohesiu amb l'educació; connectat directament amb el món, promovent la llibertat i el respecte cap als estudiants.

Els ideals d'aquests pedagogs es remunten en filòsofs i pensadors moderns que proposaven noves concepcions sobre l'educació, qüestionant-se els models d'ensenyament de l'època.

Un dels grans referents va ser Jean-Jaques Rousseau, ell criticava com els mètodes tradicionals d'aprenentatge restringien la llibertat dels alumnes. La seva idea d'educació idíl·lica es basava en la idea d'educació natural, desenvolupant els interessos i les necessitats dels alumnes incidint en la importància d'un aprenentatge actiu i experimental mitjançant la interacció amb el món que els envoltava. Totes les seves idees les recollia en la seva obra "Emili, o De l'educació", que va ser una gran influència per a les bases de l'Escola Nova.

L'Escola Nova ha esdevingut el model a seguir per a l'educació contemporània, les seves innovadores idees s'han incorporat en molts dels sistemes educatius en vigor avui en dia, posant de referència aquest model com a ideal en l'aprenentatge de les noves generacions; ja que suposava una ruptura completa del sistema tradicional, canviant la manera de comprendre, la manera d'ensenyar recolzant la idea d'educació integral.

⁷ BRITANNICA: *Ovide Decroly*. Web: [Biografia de Ovide Decroly \(biografiasyvidas.com\)](http://biografiasyvidas.com)

Gràcies a aquest canvi hem guanyat en qualitat d'educació, creant un sistema equitatiu que no generalitza, que resol els problemes i fomenta les qualitats individuals de cada estudiant.

1.3 QUÈ ÉS UNA RECREACIÓ HISTÒRICA?

Una recreació històrica, o també anomenada *re-enactment*, consisteix en una activitat on diferents persones presenten un esdeveniment passat en la nostra història, en un període concret de la història representat en diferents formats.

Es poden distingir diferents maneres de representar la història, entre les quals destaquen:

- Historical re-enactment o recreació històrica: és la recreació d'un esdeveniment històric o un període concret amb detalls molt específics i cuidats (la roba, els elements materials, etc.). Consisteix en fer viva una part de la història. Sovint es representen escenes bèl·liques, però la gran diferència és que en cap cas hi ha interacció amb el públic.
- Living history o representació de la vida quotidiana: és la representació de la vida quotidiana, amb la gran diferència que hi ha interacció amb el públic. S'hi representen escenes com la vida en una casa, esdeveniments importants com casaments, etc.
- Living Museum o museus a l'aire lliure: en aquestes recreacions el públic pot participar activament a les recreacions amb diferents programes educatius que els fan partícips. Un exemple seria Skansen⁸, un espai preparat per al públic on es representa com vivia la gent de l'època i els visitants poden disfrutar d'activitats i realitzar les diferents tasques de l'època per sentir com vivien en aquell moment. Un altre exemple seria la colònia Williamsburg⁹, un exemple de com vivien en una colònia a la Amèrica del segle XVIII.

⁸ Creat el 1891 per Arthur Hazelius, on s'hi poden veure 150 edificis històrics amb actors que informen sobre la població rural que hi vivia en aquella època.

⁹ COLONIA WILLIAMSBURG. Web: [Colonial Williamsburg | The World's Largest Living History Museum](https://www.williamsburg.org/)

La nova museologia es defineix¹⁰ com a un nou discurs entorn als rols socials i polítics dels museus, que busca una evolució dels models de col·leccions dins dels museus tradicionals mitjançant nous mètodes d'expressió i conceptualització.

Obre un gran ventall en la nova conceptualització dels museus tradicionals, que sempre havien centrat la seva identitat en les col·leccions elitistes dins d'edificis tancats que privatitzaven el patrimoni cultural de la societat.

La nova museologia busca una unió entre la memòria col·lectiva, el territori, el seu patrimoni, la societat i la història, creant una nova concepció del museu com a un centre d'investigació i educació, prioritzant la comunitat com a concepte clau en la memòria col·lectiva.

Algunes idees de la nova museologia lliguen amb la finalitat de la recreació històrica, una nova forma de presentació de la història que es dedica a investigar i viure la història, mitjançant un elevat grau de fidelització sobre la cultura i, per suposat, la indumentària i el material del moment històric que es vol recrear.

Les recreacions tenen una finalitat divulgativa molt important que cerca transmetre a la comunitat la importància de la història i el seu coneixement, mitjançant associacions recreadores especialitzades, centrades cadascuna en un període històric concret que creen esdeveniments per a que el públic pugui assistir-hi i gaudir-ne.

La seva creació es remunta a l'inici de la història, a l'Antiga Grècia es realitzaven representacions teatrals als espais públics de l'Àgora, però la culminació va ser en època romana, ells organitzaven recreacions de les batalles navals als coliseus, recreant amb minusciositat el que havia succeït perquè la gent ho entengués i alhora disfrutés de la gran teatralitat que els definia.

Però la recreació tal i com avui en dia la coneixem es remunta a la dècada dels anys 60. És el moment en el que sorgeixen agrupacions que s'especialitzen en altres períodes

¹⁰ EVE MUSEOS: Qué es la Nueva Museología. Web: [Qué es Nueva Museología – EVE Museos e Innovación \(evemuseografia.com\)](http://www.evemuseografia.com)

històrics, sobretot en la representació de conflictes bèl·lics. És en aquest moment on neixen, per exemple, dues associacions molt conegudes¹¹: The Vikings i The Ermine Street Guard, que popularitzen l'afició en el món anglosaxó, el conjunt de països més importants en el sector, donat que compten amb milers de membres en les seves associacions i han creat un reconeixement oficial amb col·laboracions amb productores, canals de televisió i amb institucions públiques que organitzen activitats divulgatives a gran escala.

Aquesta afició posteriorment s'acaba estenent a la resta del món occidental fins a avui en dia. En l'actualitat existeixen grups dedicats a tots els períodes de la història, des de l'Antiga Roma, les guerres napoleòniques o la Segona Guerra Mundial; fins i tot de la prehistòria, entre molts d'altres, també amb temàtiques no només bèl·liques, sinó també de cerimònies com seria un casament o activitats més quotidianes com el dia a dia de l'època.

Les activitats dels diferents grups són diverses, cada associació és independent per tant pot dedicar el temps i recursos en relació al període o activitat determinat, alguns es dediquen més a la tasca d'investigació i divulgació creant esdeveniments dirigits al públic, des de xerrades, vídeos informatius, petites actuacions de representacions quotidianes, batalles monumental (Ex. La batalla de Waterloo, la més important amb una participació total de més de 5.000 recreadors), etc. Altres es dediquen a realitzar reunions privades de públic per a realitzar més estudis investigadors amb la finalitat d'obtenir una versemblança més curosa de la recreació.

La feina dels recreadors en aquests grups és molt important, sense ells no es podrien realitzar les mostres, és important destacar-ne la seva participació tant en la recreació in situ com en la tasca d'investigació que hi ha al darrere, ja que per saber quina indumentària i quins elements cal que hi apareguin s'ha d'estudiar cada part de la recreació amb la finalitat que s'assimili al màxim la història real.

¹¹ BALBÉS, YEYO: *La recreación histórica*. Web: [La recreación histórica - Desperta Ferro Ediciones \(despertaferro-ediciones.com\)](http://La_recreación_histórica_-_Desperta_Ferro_Ediciones_(despertaferro-ediciones.com))

A Espanya va arribar més tard aquest interès, no va ser fins a la dècada dels 90 quan es van popularitzar les recreacions històriques en la mateixa línia que ja ho havien fet molts països d'Europa.

Aquest fet és degut, en part, a una manca d'interès per part de les institucions espanyoles cap a la cultura i la memòria històrica, en comparació amb els estàndards d'autenticitat d'altres països europeus.

Podem constatar que a Espanya hi ha una manca de consciència social envers al patrimoni històric i la seva memòria, un intent d'amagar el passat per no afrontar la veritat davant la societat actual, amb l'afany de voler evitar conflictes i qüestions ètiques que sempre s'han agafat amb pinces. Aquest país no ha volgut afrontar mai la veritat de la dictadura i aquest fet es pot veure palès moltes vegades en la democràcia actual, l'ocultació de situacions històriques tant perverses confonen a la població, amb falsedats territorials i reafirma l'exaltació patriòtica obsoleta encara que sigui sota el paraigües de la democràcia.

Comparat amb la resta dels països desenvolupats d'Europa, Espanya es troba a la cua de l'educació i de la cultura, situació que ens pot convertir en un país analfabet i poc lluitador per la representació dels seus fets històrics. Un risc que pot contribuir a la pèrdua de la seva identitat històrica.

Una situació com l'exposada té importants conseqüències que afecten directament als moviments que busquen sortir d'aquesta línia conqueridora obsoleta i això ho veiem en la manca de recursos econòmics i jurídics per a promocionar projectes educatius i culturals relacionats amb la història, una demostració d'aquest silenci governamental, que va des de la prohibició de la recerca de fosses comunes de la Guerra Civil a les Recreacions Històriques de la República.

Les associacions que volen recrear moments històrics sobre el període de la Guerra Civil i la República es veuen afectats amb una gran quantitat de problemes, havent que

reivindicar la seva tasca investigadora i moltes vegades havent de subvencionar ells mateixos la seva pròpia activitat amb fons propis o privats.

Però dins l'àmbit de la lluita hi trobem altres esdeveniments que han aconseguit potenciar activitats com a mitjà de divulgació i recursos econòmics, un exemple seria el Festival de Tàrraco Viva. El festival va néixer al 1999 com a referent europeu de la cultura romana, situat a la ciutat de Tarragona, una de les 4 capitals catalanes, que pretenia convertir Tàrraco com a Patrimoni Mundial de la UNESCO. Aquest fet va comportar una gran participació nacional i internacional que va dotar l'esdeveniment d'una gran rellevància. Consisteix en una sèrie d'activitats que busquen la divulgació històrica de l'època romana, prioritzant-ne el valor didàctic de les diferents propostes.

Gràcies a l'impuls donat per Tàrraco Viva, ens trobem davant d'un moment amb un fort impacte social, on les associacions dedicades a les recreacions van anar agafant més importància, això va fer que s'estengués per tot el territori provocant el sorgiment de nous grups i nous punts de vista per a innovar dins el sector, amb activitats més rigoroses i divulgatives, com per exemple la creació de grups a les pròpies universitats i la realització de cursos sobre el tema com a un nou model didàctic per recrear i representar la història.

La participació de les institucions acadèmiques d'alt nivell, com poden ser les universitats, són un referent i una eina molt important per fer arribar a la societat el nostre llegat històric.

1.3.3 DIFICULTATS QUE CAL AFRONTAR

Les recreacions es troben en un mur d'impediments que cal enderrocar, és un món molt especialitzat realitzat per gent que li agrada, però això fa que sigui una divulgació molt minoritària. Sovint, les recreacions estan realitzades per persones grans, per tant quan les generacions més velles deixin de recrear hi haurà una manca de recreadors per a realitzar-les i s'acabaran les representacions. És important que les noves generacions entenguin la necessitat de seguir amb aquesta tradició perquè es pugui

tirar endavant i que entenguin la importància de les recreacions com a concepte actiu de la memòria històrica del país i de la tradició cultural.

També és important fer entendre la diferència entre un fer teatre i una recreació, sovint els conceptes es malinterpreten i fan que el públic s'ho prengui com a una teatreilització d'un període de temps concret, però cal remarcar la recreació com a una representació d'un fet concret com a un element d'aprenentatge amb una cura per la veracitat dels fets i no com a un simple entreteniment per al públic. Les noves generacions han de veure les recreacions com una necessitat per a la cultura social del país per a no oblidar la història i no cometre els errors del passat.

Un altre problema molt important és la manca de pressupost, las recreacions queden en part excloses de la delegació cultural, fet que comporta que siguin els recreadors els que han d'assumir una part de les despeses, les universitats i associacions culturals no les tenen incloses en les seves aportacions monetàries per ajudar a sostenir els costos que suposa la divulgació de les recreacions, tampoc els ajuntaments on es realitzen les mostres, ja que normalment són localitats petites i tenen un pressupost molt reduït per a fer activitats.

Per tant, no són activitats subvencionades en la seva totalitat ni per part dels governs locals ni autonòmics, fet que fa que sigui molt difícil trobar a persones que vulguin assumir les despeses de desplaçament, allotjament i manutenció.

Fins que això no es resolgui tampoc podem esperar per part del joves que vulguin participar en les recreacions, els estudiants que són a qui va dirigida la demanda per dur a terme les representacions ja tenen les seves pròpies dificultats, s'han de pagar els estudis, en la majoria dels casos és l'etapa que comencen a ser independents i amb prou feines arriben a final de mes, i per contra els equips realitzadors de recreacions de la memòria històrica els demanem que destinin una part del seu sou en realitzar una mostra que no tindrà cap tipus de rendiment i que actualment tampoc està ben valorada, factors que no afavoreixen que els motivi, situació normal entre un sector tan precari.

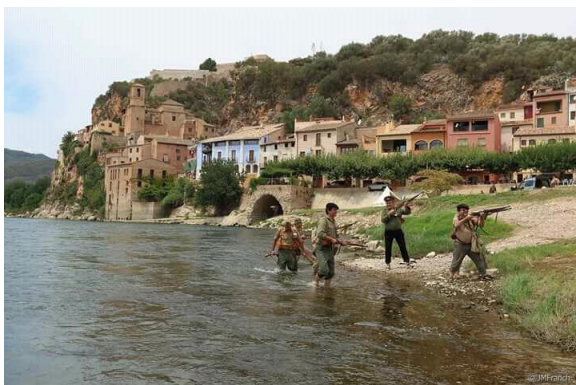
Amb les subvencions per part de les institucions públiques seria possible poder continuar aquesta tradició recreativa de la història, encara que moltes entitats no

tenen un gran interès en explicar les veritats tal com van sorgir i intenten amagar el passat del país per no afrontar totes les atrocitats comeses durant la Guerra Civil i la dictadura.

Dins de les recreacions és important el discurs que es vol transmetre, cal que es tingui en compte la imparcialitat per part dels recreadors, ja que sovint les emocions en aquests temes estan molt a flor de pell i s'actua de manera incorrecta, posant els valors patriòtics per davant dels fets històrics reals, i més en recreacions de guerra i de fets bèl·lics. Hi ha situacions que no es fan des del punt de vista històric, sinó des del ressentiment actual cap a un període molt qüestionat, fent que acabin sent un conflicte de valors entre els diferents grups de recreadors. Aquesta visió fa que les recreacions quedin malament i creïn conflictes interns entre els integrants, en una recreació no es poden falsificar els fets com fan alguns grups, especialment per part de grups amb ideologia feixista que busquen ridiculitzar als bàndols republicans de l'època i alabant el bàndol franquista.

Una altra problemàtica és l'aparició d'elements moderns en recreacions d'època. Actualment és difícil trobar indrets on no hi aparegui cap element modern, és important que les recreacions es realitzin en espais que concordin històricament, ja sigui en espais naturals o en espais històrics.

Per exemple, en aquesta imatge podem veure una recreació realitzada en un espai natural que podria concordar verídicament, però apareixen cases al fons que discrepen, fent que la recreació no sigui versemblant al veure les imatges.

[Imatge 1: Recreació històrica a Miravet, 2018. Font: Didpatri]

És molt difícil degut a la urbanització actual arreu del territori, però s'ha d'intentar d'alguna manera trobar un punt entremig amb l'espai per a poder unificar la història.

Per exemple, en aquesta altra recreació de Granadella hi havia un element modern que es va decidir tapar amb una manta fent així que quedi totalment unificat amb l'espai.

[Imatge 2: Recreació històrica a Granadella, 2018. Font: Didpatri]

S'ha de vigilar que no apareguin elements quotidians moderns, en moltes pel·lícules també ho hem vist, que algun actor/actriu apareix amb un anell, un rellotge o un collaret.

Són els petits elements que marquen la diferencia entre una bona o mala recreació; és molt fàcil oblidar-se que duus les ungles pintades o un tatuatge, però si això en aquella època no era un fet habitual comporta que siguin aquests aquests petits errors els que li donin versemblança o no.

Són molts elements a tenir en compte perquè una recreació sigui bona o no, però és important prendre consciència per part dels recreadors que el que estan fent és una representació de la història i no un joc de disfressar-se.

La roba és un element clau, és molt fàcil equivocar-se ja que no hem viscut en aquella època, la roba actual simula ser la del moment, però sempre hi acaba havent algun element que no concorda, des d'un botó actual fins a una cremallera, això es permet per la gran dificultat de trobar elements originals o bones rèpliques, però és important intentar buscar el detall per a fer una bona recreació històrica basant-se en una bona documentació històrica de l'època.

Tots aquests problemes fan difícil la continuïtat de les recreacions, però cal intentar crear una consciència social per a que aquestes tradicions segueixin durant el pas del temps i en un futur es valorin de la manera que es mereixen.

2. PROPOSTA D'INTERVENCIÓ

2.1 GUIÓ DE CONTINGUTS

La mostra plantejada s'anomena *"Escoles als anys 30"*.

A través d'aquest projecte pretenc recuperar la memòria històrica de les escoles dels anys 30, com eren i què s'hi podia trobar en aquests espais.

La idea d'escolarització en aquells anys sovint es veu influenciada per la concepció que en aquells temps els nens i nenes no estudiaven ni podien accedir a l'educació degut a la Guerra Civil, però cal contextualitzar perquè no tota la dècada va estar marcada pel conflicte bèl·lic.

Amb la intenció de fomentar la culturització i la memòria, aquest treball té la intenció de sensibilitzar a la població i explicar-los la història i els fets de manera objectiva, desmentint els estereotips que defineixen aquell moment històric.

L'estructura, doncs, se centrarà en una recreació històrica d'una classe per part d'un grup de recreadors que intentaran elaborar un discurs imparcial de com era l'educació en aquest període important de la història en el nostre país.

Per tant, s'abordarà l'exposició de la següent manera:

- Introducció:

El més important és definir què és una recreació i que el públic assistent pugui conèixer la feina dels recreadors, que sàpiga diferenciar entre el que entenem com a teatralització i recreació com a tal, amb la finalitat de donar conèixer la història i el perquè es dediquen a fer aquesta feina. Mostrar la seva motivació, què els ha portat a desplaçar-se, vestir-se, investigar i difondre la història faran que el discurs que vol arribar a tot el públic impregni de manera més forta, ja que se sensibilitzaran amb el projecte i podran comprendre millor el seu objectiu.

- Idea principal:

La idea que tenim d'aquell període sovint és la dels nens i nenes treballant a les fàbriques o al carrer, sense supervisió i en condicions de salubritat nul·les, en un entorn sobre poblat, per tant la idea principal és mostrar com estudiaven i aprenien els nens i nenes d'aquella època. Desmentir els estereotips i els mites creats a partir de la cultura social que s'ha dedicat a amagar la història tal i com era per intentar excloure els horrors viscuts en aquella època.

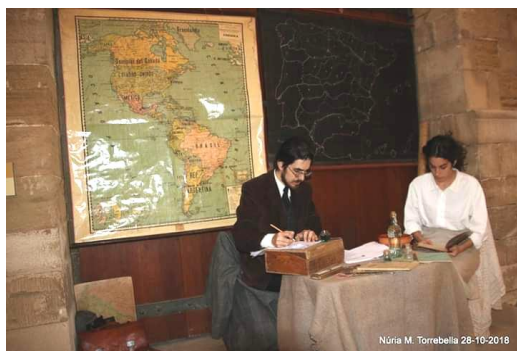
- Idea secundària:

Cal també posar en valor els elements que ajuden a complementar la recreació, la funció que cada recreador té i els objectes que apareixen en escena.

Una altra tasca important és poder captar possibles interessats per dedicar-se a realitzar futures recreacions, que vulguin indagar més sobre el tema o que es vulguin implicar activament en el projecte.

Això ajuda als grups de recreació a no estancar-se i poder disposar de més personal per a poder ser més precisos en la realització de les seves fites, ajuda a tenir més punts de vista d'investigació, augmentant així el rigor i la precisió.

La mostra anirà lligada en explicar algunes de les activitats que es realitzaven en els diferents plans educatius proposats pels pedagogs/gues que van fundar el moviment de l'Escola Nova, per contextualitzar d'una manera més entenedora i comprendre millor l'educació de l'època i les múltiples possibilitats que donava aquest nou moviment als estudiants d'aquell moment.

[Imatge 3: Recreació històrica a la Seu Vella de Lleida, 2018. Font: Núria M. Torrebella]

3. PLANTEJAMENT I DISSENY EXPOSITIU

3.1 DESCRICIÓ DE LA MOSTRA

Volem que la participació per part del públic sigui el més activa possible, i que les vivències de la gent gran estiguin presents en la posada en escena d'una manera diferent, per poder crear una imatge més verídica del que es representarà, per la qual cosa, al final de la recreació es cridarà al públic a explicar el que han viscut.

Per tant, les explicacions arran de la intencionalitat, així com els detalls que configuren la nostra proposta estaran presents des del principi de l'escenificació. S'iniciarà amb la presentació en escena conduïda per 4 recreadors (un mestre, una mestra, un nen i una nena), això ens ajudarà a veure les vestimentes de l'època segons el gènere i l'edat.

L'explicació, per part d'un dels mestres, del concepte de recreació històrica al públic, té la finalitat de fer palès el rigor en què s'està duent a terme aquest bocí de la nostra història.

Normalment les recreacions no interactuen amb el públic (ja que ens mostren un moment històric i per tant no han de parlar amb la gent que no sigui de la pròpia recreació), però és una manera diferent d'ensenyar i contextualitzar als més joves perquè ho puguin comprendre correctament i no es pensin que es una espècie de joc de rol.

Un cop finalitzada l'explicació, i resoltes les possible preguntes sobre el tema, els recreadors tornaran al seu paper i faran una mostra de com eren les escoles en aquells temps (els mestres realitzaran una classe per als alumnes).

Realitzaran diverses activitats que els plans educatius de la nova metodologia de l'Escola Nova tenia en compte, s'agafaran als màxims exponents d'aquest nou moviment, com Maria Montessori, per a crear una activitat que mostri com eren les escoles de l'època. En aquest cas s'ha de tenir en compte que aquelles activitats educatives estaven dissenyades per a fomentar el desenvolupament integral de

l'alumne, incedint en la seva autonomia, llibertat i participació activa i és important recalcar aquets missatge en la recreació.

Algunes de les activitats a realitzar seran:

- La demostració d'aprendre a través de projectes, això aportava als estudiants la possibilitat de crear projectes conjuntament amb els/les seus/ves companys/es i posar en comú els seus interessos per a crear projectes de llarga durada que els permetia investigar, experimentar i recopilar informació que exposarien als seus companys i compartirien els seus resultats, en un projecte que els duia a crear treballs que incentivaven la cerca d'informació i de curiositat.
- Aprendre mitjançant treballs en grup per a crear una cohesió entre la classe i compartir motivacions i preocupacions entre ells. Això fomentava el treball en equip i la col·laboració, augmentant el respecte i la responsabilitat dels estudiants.
- Realitzar presentacions i debats perquè es posin en pràctica el respecte i saber escoltar als demés, s'exposen les idees i opinions de cadascú i cal aprendre a entendre les diferents posicions i debatre'n les coses d'una manera responsable i empàtica, fomentant la comunicació oral i la confiança d'un mateix.
- Aprendre a través de l'experiència mitjançant sortides i excursions a diferents espais com museus o llocs emblemàtics que els permetessin aprendre en un entorn real que fomentés el seu interès.
- Aprendre basant-se en problemes que ajudi als alumnes a buscar sol·lucions per als problemes reals que es pugui trobar, animant-los a investigar i trobar la millor resolució, fomentant el seu pensament crític sobre la vida quotidiana.
- Realitzar activitats sensorials, pràctiques i experimentals per a donar la oportunitat als alumnes a manipular materials, realitzar jocs i experiments amb el seu entorn, aprendre dels errors i comprendre que s'han de provar les coses i

explorar i aprendre de manera autònoma. Ajudant a adquirir habilitats sobre la vida quotidiana i desenvolupar la seva independència, des de cuidar les plantes fins a provar de cuinar.

- Activitats de reflexió i autoavaluació per reflexionar sobre l'educació i l'aprenentatge, augmentant la confiança dels alumnes a identificar els seus punts forts i febles i trobar alternatives per millorar. Fomentant el desenvolupament del llenguatge oral i escrit.

És important demostrar totes les possibilitats educatives als joves perquè entenguin que hi ha moltes maneres d'aprendre, l'Escola Nova defensava l'autonomia i aprenentatge individualitzat i ajudava als alumnes a prendre decisions sobre el seu propi aprenentatge i fomentava la seva participació en el procés educatiu, això és molt important ja que si cal canviar el sistema educatiu actual cal que els joves aprenguin que la història és molt important per a poder canviar un sistema i poder tornar a la concepció d'una educació més personalitzada que no generalitzi i que cadascú pugui prendre decisions sobre al que realment es vol dedicar i que no siguem esclaus d'una educació arcaica que va trencar amb la proposta educativa més innovadora fins aleshores havíem vist, que ajudava als estudiants de manera personalitzada adaptant-se a les necessitats i interessos de cada individu.

Així doncs, els recreadors duran plantes perquè els mestres expliquin als alumnes a realitzar una activitat sensorial, estimulant-los els sentits, ajudar a desenvolupar la percepció sensorial dels nens i nenes, a tocar i classificar les plantes, experimentar amb les textures, l'olfacte i el respecte cap al medi ambient, observar les plantes per estudiar-ne el cicle de la vida... Alhora incentivaran al públic a realitzar aquesta activitat a casa amb els seus menuts per a demostrar les possibilitats que el món natural ens ofereix per a l'aprenentatge mitjançant l'exploració de l'entorn que ens envolta.

Després de la recreació, els integrants explicaran tots els elements de la mostra als visitants (les taules, els tinters, les rèpliques, etc.) i aquests podran interactuar amb ells per resoldre tots els dubtes que tinguin al respecte.

Gràcies a la interacció entre els diferents grups ja no es veurà com a una simple interpretació, sinó que adquirirà aquest caire informatiu-formatiu que volem per a captar l'atenció dels nostres joves.

El públic haurà gaudit d'aprendre de manera vivencial com eren les escoles, les tasques dels mestres, els elements que hi havia a les aules, els materials que servien per ensenyar, etc. i aportarà de manera gratificant una experiència immersiva que ajudarà a comprendre millor la història, ja que sempre s'ha dit que "una imatge val més que mil paraules", i és que gràcies a poder participar en l'escenificació d'una recreació situant-se en el moment fa que els estudiants recordin molts més els detalls que no estudiant-ho en un llibre.

Amb la nostra proposta volem fer una petita revolució per desmentir els prejudicis que el públic pugui dur en sí i que visquin una experiència diferent de les tradicionals ensenyances, abolint les memoritzacions avorrides que actualment els plans educatius plantegen com a un ensenyament de qualitat, cosa que com a estudiants que hem observat altres models pedagògics no hi estem d'acord.

4. DESCRIPCIÓ TÈCNICA DE L'ESPAI

La mostra anirà canviant de localitat dins la mateixa comunitat autònoma, donat al seu caràcter itinerant, per tant ha de disposar d'un mínim de característiques que es puguin adaptar a l'espai disposat en cada localitat; la recreació compta amb un equipament mòbil que no requereix d'un gran muntatge, el material serà traslladat amb una furgoneta amb seients que també podrà servir a mode de desplaçament per als recreadors.

Un dels costos a tenir en compte de cara al pressupost és el del transport. Per tal que el pressupost s'adapti, una itinerància idíl·lica seria en localitats situades entre una o dues hores de Barcelona, lloc d'origen on es troben els recreadors. Facilitar el trasllat i adaptar-se al pressupost, és l'anhel de tot el muntatge per dur a terme la recreació.

Una altre possibilitat seria ampliar les representacions de la recreació presentant-les fora de Catalunya, però primer de tot, això ja suposaria més hores de desplaçaments, faria pujar el cost del transport, dels àpats i alguna nit d'allotjament. Per dur a terme aquesta possibilitat d'ampliació del territori de les representacions, caldria parlar amb els Ajuntaments, i amb els districtes Universitaris de la zona. De cara a un futur, es valoraria tenint en compte la repercussió, l'assistència i les respostes i suggeriments rebuts, valorant-ne la viabilitat a nivell econòmic i social.

Un cop plantejat el tema de la itinerància cal centrar-nos en l'espai de les representacions. Per a que sigui factible hem de disposar d'uns 30 m² en total. El muntatge i la representació ocuparà uns 12 m². Amb tot aquest espai podem disposar el públic al voltant. L'espai cal que sigui diàfan perquè cap element actual influeixi en la representació i amb l'objectiu històric de la recreació.

Seria ideal si pogués ser en un espai físic antic, ens proporcionaria una visió de la recreació més versemblant, un exemple seria algun antic casino, espais fabrils, o els espais destinats al lleure que tenien les antigues colònies tèxtils, encara que no és un requisit imprescindible.

Per bé que la recreació es pot dur terme a l'aire lliure, ens podem trobar en alguna situació on les condicions climàtiques impedeixin dur-la a terme.

És per aquest motiu que cal dur sempre el material preparat tant per les representacions en interior com en exterior, ja que en el cas que s'hagüés de cancel·lar per aquestes raons, si ens poguessin oferir una alternativa d'emergència no hauríem de suspendre la producció tot i que estigués plantejat principalment per a ser representat en un espai exterior.

També seria important disposar d'un espai accessible físicament, perquè les persones amb mobilitat reduïda poguessin arribar-hi i gaudir-ne sense problemes.

És imprescindible disposar de vestidors i lavabos ben propers, els recreadors s'han de poder canviar amb intimitat i alhora poder guardar les seves pertinences.

Cal destacar la importància de la llum natural per no haver d'utilitzar recursos artificials, la natura és un element imprescindible perquè els fets històrics esdevinguin el més reals possibles, i segons el punt històric que es vulgui recrear, la tecnologia no estava tan avançada com en l'actualitat. Tot i això, com he comentat anteriorment, segons els diferents períodes de l'any necessitaríem que les autoritats locals ens facilitessin espais interiors ben adequats.

[Imatge 4: Recreació històrica a Tudela de Segre, 2018. Font: Didpatri – Això ens mostra com una bona adequació de l'espai fa que la recreació sigui més versemblant]

5. DESCRIPCIÓ MUSEOGRÀFICA DE L'ESPai

Per dur a terme les representacions de la recreació, hem de disposar d'un espai folgat, d'uns 30 m² en total, dels quals utilitzarem 12m² per a col·locar tota la museografia que ens acompanyarà durant la recreació. La resta de l'espai estarà disponible per al públic, que es podrà anar desplaçant d'acord amb les actuacions de cada moment, fent que el seguiment de la recreació sigui més viu i intens.

La mostra es realitzarà en una hora concertada entre els recreadors i l'Ajuntament de la localitat on s'hi acullin les representacions, una hora abans ja hauréem començat a muntar tota la museografia i els recreadors ja estaran vestits, amb la finalitat de poder mostrar a la gent que passi per allà tot el procés de creació previ a les representacions, d'aquesta manera és possible que es quedin a veure la mostra i els hi puguem oferir una informació detallada del que es representarà.

Un cop arribada l'hora de començar, el públic serà convidat a entrar a l'espai i es demanarà la seva atenció, un dels mestres explicarà què és la recreació històrica i un altre recreador respondrà els dubtes que el públic pugui tenir.

Aquesta posada en escena és un punt clau en comparació a les recreacions tradicionals, la nostra missió és conscienciar als visitants de la importància que té el terme recreació històrica i les seves característiques.

Un cop estigui tot llest, començarà la interpretació de la recreació històrica, peça clau del nostre treball. Un cop finalitzada la representació, s'explicaran tots els elements (que a continuació mostrarem) i els visitants podran entrar en contacte amb tots els objectes, donat que disposem d'un espai diàfan on el públic hi podrà accedir amb molta més facilitat i res dificultarà la representació.

Gràcies als elements que acompanyen els recreadors serà molt més fàcil per als visitants posar-se a la pell dels nens, nenes i mestres que busquem recrear, estarem davant d'un espai que busca simular una escola pública de l'època, intentant

desenvolupar l'imaginari del públic, amb la cohesió del missatge històric que els recreadors han volgut portar a terme.

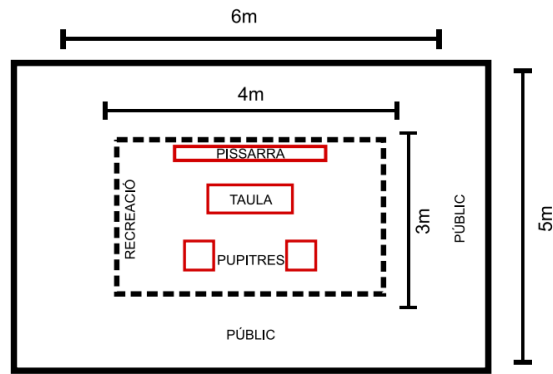
La recreació històrica que es presenta vol enderrocar les idees preconcebudes d'un període fals i contradictori que ha anat creant falsedats ideològiques i mentides durant un bon llarg període de silenci, la qual cosa ha fet que la joventut actual desconegui aquest període, així com la riquesa pedagògica de l'època que amb tot l'entusiasme representarem.

Evidentment, com ja s'ha comentat, és a la joventut que ronda els 20 anys a qui ens volem dirigir, però tot el públic en general gaudirà d'aquesta etapa històrica.

5.1 ASPECTES TÈCNICS DE LA MUSEOGRAFIA

La mostra se situarà al voltant del públic, aquest es podrà col·locar on prefereixi per participar visualment, així com acostar-se, i anar canviant de posició en cas que vulgui veure-ho des de diferents angles, això és possible degut que els objectes que duem no són fixes, s'adapten amb facilitat a les característiques dels diferents espais on es pugui realitzar la mostra i a les necessitats de cada localitat, així com la feina del muntatge, ja que no necessitem eines per a la instal·lació; hem de contemplar que cada localitat disposa d'uns llocs limitats, pel que si no fóssim versàtils no podríem anar a la majoria d'indrets, especialment els pobles petits que no disposen dels mateixos recursos estructurals que les grans localitats .

Aquest croquis ens ajuda a fer-nos una idea general de com quedaria distribuït l'espai de la recreació:

[Imatge 5: Esquema/ Planòl de la museografia. Fet amb Inkscape]

Aquesta seria una idea de com podria quedar l'espai delimitat per a la recreació i pel públic, però com ja hem dit, es podria adaptar a diferents llocs facilitant el moviment dins la sala.

Tant els objectes com els recreadors són l'element clau per a que la recreació sigui tot un èxit, els objectes s'han seleccionat amb cura per a mostrar tots els elements que hi havia a l'època per a estudiar i els recreadors s'han vestit amb quatre indumentàries diferents per a poder mostrar les possibilitats que hi havia a l'època i així ajudar al públic a entendre millor el moment històric que es vol representar.

5.1.1 OBJECTES

L'intent d'escolarització per part del govern republicà amb la finalitat de crear un servei educatiu acompanyat de la construcció de noves escoles, consells d'ensenyament, i incrementant el número de professors, així com la retribució al professorat femení van fer possible la instauració del sistema educatiu per a nens i nenes, alhora que va contribuir en la transformació de la societat de l'època. L'escolarització seguia sent deficitària, però va ser el començament per dur a terme un canvi i crear un nou sistema educatiu, fent que entrats els anys 30 comencés a aparèixer un model de renovació pedagògica, que va ser el model d'imitació arreu del país i de molts altres països de l'Europa actual.

Les classes giraven entorn a la figura del professor, una figura amb autoritat que es dedicava a ensenyar als alumnes tot el que necessitaven saber per intentar superar tants anys d'analfabetisme arrelats a la societat fent un país deficitari.

Per a recrear aquest nou model d'escola, ens acompanyem d'objectes per a mostrar com eren les classes en aquell moment, com s'ensenyava i per a què empraven tots els elements que hi apareixen.

Així doncs, la recreació gira entorn a la taula del professor/a juntament amb una cadira, la part central de la mostra, on hi ha els llibres i els objectes necessaris per impartir la classe als diferents alumnes. Hi ha fulls, diversos llibres de l'època per ensenyar, des de literatura a llibres de matemàtiques, un tinter amb una plomi-la, diversos estris per a fer geografia i matemàtiques de diferents nivells d'aprenentatge (regles, compassos, etc.), diversos llapis, mapes, folis i una espelma per si els hi feia falta.

Darrere hi trobem una pissarra, un element molt important per poder anar apuntant les coses remarcables que els alumnes havien de saber i recordar, d'aquesta manera el professor no havia de repetir, amb diversos guixos i un esborrador.

Al davant hi ha una taula juntament amb un banc per a que els alumnes, en aquest cas un nen i una nena, s'hi puguin asseure i alhora puguin escriure i poder prendre notes de les classes. A sobre hi tenen un quadern i un tinter amb una plomi-la, amb algun llibre si la sessió així ho requereix, i diferents tipus de plantes per a la lliçó.

La nostra recreació vol transmetre l'entusiasme del professorat, així com el nombre d'alumnes que assistien a classe, els diferents nivells que s'ajuntaven en una mateix espai, el que ara en diem aula.

[Imatge 6: Professor donant classe. Font: [Historias de la Educación en Málaga: Experiencia escolar en la década de 1930-1940 \(historiaseducacion.blogspot.com\)](https://historiasdeeducacion.blogspot.com)]

5.1.2 RECREADORS

Els recreadors que es necessiten per a fer la mostra són quatre: un farà de nen, una de nena, un de mestre i una altra de mestra. Volem que hi hagi diferència de sexes per mostrar indumentàries diferents, ja que entre homes i dones hi havia una diferència en la vestimenta de l'època, així es podran veure diferents propostes i ensenyar que no hi ha una norma general en la recreació civil d'anar tots igual, ja que en la vida quotidiana de l'època cada persona anava vestida segons el que volia i sobretot, segons el que li permetia la seva economia.

A continuació, hi ha diferents exemples de les vestimentes de l'època:

[Imatge 7: Retrat familiar. Font: [395.765 fotos e imágenes de Años 30 - Getty Images](#)]

[Imatge 8: Home trucant amb telèfon. Font: [395.765 fotos e imágenes de Años 30 - Getty Images](#)]

En aquestes imatges es poden observar les diferències de l'època, segons l'estatus social la gent tenia un poder adquisitiu que li permetia accedir a una roba més cara o més econòmica, com a l'actualitat.

A partir d'aquestes imatges he creat la indumentària que els recreadors vestiran durant la recreació:

- Mestre: el mestre anirà vestit amb un "tratje" negre compost per un pantaló negre de tir alt de tallatje ample que s'estreny a la part de les sabates, camisa blanca, una armilla estreta, corbata i una jaqueta una mica llarga, ample per la part de les espatlles. Aquest aspecte donava una visió molt elegant i masculina per a l'època. Als peus portarà uns mitjons i uns mocassins negres que completin el look elegant del mestre. Al cap no duien res, però es poden veure boines per anar pel carrer (però mai durant les classes), també podria dur un rellotge penjat de la butxaca per anar mirant l'hora.
- Mestra: la mestra durà una vestimenta composta per un vestit d'una peça, de color negre amb punys blancs, que li cobrirà la part del pit i li arribarà per sota dels genolls, a l'època no estava ben vist ensenyar el cos femení i menys en un ambient acadèmic, per la qual cosa havien de ser robes que no deixessin veure el cos nuu. Les sabates negres amb una mica de taló i unes mitges típiques de l'època, transparent amb una ratlla negra a la part del darrere culminaran la seva indumentària. Els colors de l'època són molt neutres, amb una gamma cromàtica molt poc variada. Durà el cabell recollit amb unes pines que li quedarà per sobre les espatlles.

[Imatge 9: Recreació Seu Vella de Lleida, 2018. Font: Didpatri]

Els nens i nenes es posaven les seves millors mudes per anar a l'escola. Dins de les seves possibilitats econòmiques sempre tenien una muda especial que també servia per anar a missa o als esdeveniments que ho requerien, no calia anar endiumenjat, però sí nets i polits .

- Nen: anirà amb una camisa de color blanc amb uns bermudes de quadres amb un cinturó i unes espadenyes de fils molt típiques a l'època. També durà un cabàs per a dur els llibres o les coses que necessitarà per a fer classe.
- Nena: anirà amb un vestit de color blanc ample amb blondes a la part de les espatlles, amb unes sabates de tela amb mitjons blancs i un cabàs per anar a l'escola i poder dur tot el que necessita.

Cada recreador pot decidir portar tots els complements que vulgui sempre que siguin verídics amb l'època a representar. Cal tenir en compte que sovint són els recreadors els que paguen la seva indumentària; això és degut al poc pressupost per part de les associacions/grups de recreació, que no tenen cap subvenció per a seguir amb aquesta pràctica, fent que es vegin obligats a fer que els recreadors siguin els qui afrontin aquestes despeses. Per aquest motiu, les primeres vegades que has de comprar tot el material acabes comprant les coses més bàsiques per a poder recrear, quan portes més temps sí que vas afegint elements per a crear un personatge molt més característic i rigorós, però tot depèn del pressupost que vol invertir la persona.

Gràcies a les nombroses imatges i documents d'arxiu de la societat de l'època, i donada la contemporaneïtat de l'esdeveniment històric, obtenim un grau de veracitat molt més elevat, cosa que no passaria si es tractes de recreacions basades en períodes de la història molt més antics (Ex. Vikings, romans, grecs, etc.).

La quantitat d'informació obtinguda té un paper molt important en la nostra investigació, les possibilitats de comparació de les diferents fonts d'informació obtingudes, ens evoca a fer filtratges molts rigorosos, donat que els desacords entre els mateixos textos alguns cops són evidents, i ens pot provocar dubtes, alhora que la nostra minuciositat en la investigació ens durà a la màxima veracitat històrica.

6. IMATGE DE LA RECREACIÓ

Una bona imatge corporativa ajuda a la difusió de la mostra i és fonamental per arribar d'una manera més directa a tot el públic i captar-ne la seva atenció.

La intencionalitat d'un bon cartell sempre és comunicativa i informativa, en aquest cas de la representació de la recreació, i així la comunitat a la que ens dirigim se n'assabentarà.

El fet de veure alguna imatge acompanyada de text ajuda a despertar l'interès per veure el que es presenta, ja que un cartell és la primera impressió d'una mostra, les possibilitats que desperten les imatges son increïbles, al segle XIX, Cases, Rossinyol ho varen tenir claríssim a l'oferir el seu talent com a pintors de renom a la publicitat del moment. El seu efecte va ser tant important que encara avui al segle XXI es fan servir les seves imatges. Estem convençuts que a dia d'avui la major part dels missatges han de passar pel món visual, fent servir les tècniques més acurades i avantguardistes que tenim en el mercat.

En el nostre cas, la importància de la imatge de la recreació, serà el signe d'identitat, d'una faceta de la història, la tria que fem per la seva divulgació també serà quelcom important perquè ens ajudi a connectar amb el màxim de gent, tant la interessada amb el tema, com en l'encuriosida, com amb la més jove que encara exactament no sap on va. Amb aquesta intencionalitat divulgarem el cartell-imatge per les diferents xarxes socials on el públic es comunica, naturalment també a les localitats on es representarà, convertint aquest pas previ, en la presentació de l'exhibició.

Com hem dit, la divulgació de la recreació és avançar-nos a la representació interessant a diferents grups de persones, però per les persones que han perdut la connexió amb les xarxes socials, és a dir amb la gent gran, cal dedicar-los força atenció amb la imatge, que els representi en alguns del casos, en una etapa malauradament viscuda, però alhora els homenatgem.

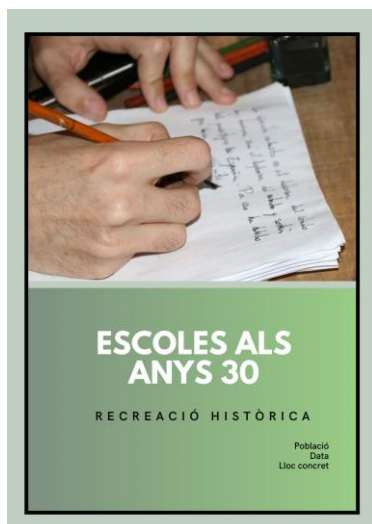
La nostra intenció és que la imatge digui coses del tema, fins i tot en aquelles persones que estan de passada per la localitat escollida, que els cridi l'atenció, que ho comentin, que ho recordin i els incentivi a assistir-hi.

Escollirem molt bé els llocs on posarem els cartells divulgatius, si cal demanarem als responsables de les institucions locals quins són els millors espais per a la seva col·locació. Aquesta preparació acurada de l'espai divulgatiu, intenta apropar-se a les fites més exitoses possibles, fent front a les impossibilitats que es puguin presentar. Ens avançarem a la divulgació amb força temps, cercarem a persones interessades en cada localitat que vigilin l'estat del cartells i en cas que el temps els malmeti, els hi deixarem cartells de recanvi perquè ho puguin canviar, ens cal una col·laboració activa de les entitats locals per a que la mostra obtingui una major visibilitat.

Per la imatge cal escollir un gamma cromàtica neutre que no provoqui un impacte visual negatiu, però alhora que la imatge proporcioni algun fet de la recreació o un detall històric que desperti l'interès dels visitants, creant una vinculació entre ells sense haver visitat l'exhibició.

La utilització de colors verds ens recorden a la natura i ens aporten una visió positiva, ja que aquest color es considera un color alegre. També fa referència a la vida, la força i l'energia, lligat al creixement i relacionat amb la idea de joventut, i ens ajuda a relacionar-ho amb la intencionalitat destinada a aquest sector de públic i amb les idees que es volen transmetre amb les activitats proposades.

Així doncs, aquest és un exemple de possible cartell:

En cada cartell hi haurà el nom de la població, les dates i el lloc exacte on es realitzarà la mostra, per tant, disposarem d'una plantilla que es podrà modificar perquè sigui més fàcil d'editar i es puguin anar adaptant a les possibles modificacions.

Tenir una plantilla ens ajudarà a maximitzar el temps i poder actualitzar-ne el contingut per a difondre-ho per les diferents plataformes.

També canviarem la imatge a cada localitat que ho representem, emprant imatges de les recreacions que ja hem dut a terme, així els cartells no seran tots iguals i farà que les publicacions en xarxes socials no es quedin obsoletes.

7. PLA DE COMUNICACIÓ

Les estratègies comunicatives que hem dissenyat pretenen la difusió de la mostra, apropar la història a la població per obtenir un major interès cap a la memòria històrica i que això afecti positivament en l'interès cap a la recreació històrica.

Aquest pla de comunicació pretén, mitjançant accions coordinades entre els diferents mitjans de comunicació, proporcionar una major visibilitat i reconeixement a la recreació de l'escola.

Els objectius per assolir el pla de comunicació, amb la seva integritat són els següents:

- Donar a conèixer el terme "Recreació Històrica".
- Conscienciar de la importància de la memòria històrica com a patrimoni de la societat.
- Crear un impacte positiu en la gent, fomentar el seu interès per la història.
- Incentivar la participació activa dins els diferents grups de recreació i alhora cohesionar els diferents grups de recreació.
- Involucrar als diferents nivells de govern, autoritats, col·lectius i entitats en la conservació de la memòria històrica i del patrimoni local, mitjançant ajudes als pobles per a fomentar-ne la investigació, recerca i participació en diferents grups de recreació.
- Incentivar a la gent a voler veure la mostra i futures recreacions.

- Arribar, mitjançant xarxes socials, a un públic global estranger perquè coneguin el patrimoni espanyol i al mateix temps incentivar-ne el turisme cultural.

És important tenir una bona estratègia comunicativa per donar a conèixer aquest moviment que es dedica a trencar els majors tabús del país. Amb l'ajuda de la comunitat es referma la cohesió social per a la recuperació de la memòria històrica i per a la salvaguarda d'aquesta.

Els objectius cerquen per mitjà de la recreació, donar veu a una societat que porta molts anys silenciada, la creació de vincles entre les grans institucions estatals és essencial perquè la mostra arribi a més gent i reforci la xarxa comunicativa entre els diferents indrets del país, alhora, entre les institucions públiques i la ciutadania.

Al ser itinerant s'anirà nodrint de les vivències dels indrets on vagi i ajudarà a la vinculació directa de les diferents comunitats separades geogràficament i ideològica pels estrips de la història.

Espanya no ha sigut mai un país transparent i això s'ha anat perpetuant amb tots els governs, es veu clarament quan encara no hi ha una llei de memòria històrica que vulgui castigar i sincerar-se amb el seu propi país, com si que ho van fer altres països, com per exemple Alemanya que no ha amagat el seu país i ha demostrat al món que els horrors del seu dictador no el defineixen. Aquí, en canvi, sempre s'ha volgut silenciar al poble.

Encara avui en ple s. XXI hi ha una impotència social cap al govern perquè mai ha volgut assumir les culpes, no pot ser que segueixi regnant una monarquia il·legítima imposada per un dictador, que la seva herència encara tingui immunitat, que no es vulguin excavar els milers de fosses comunes per retornar la pau als seus familiars, que es negui la veritat i que s'empresoni a la gent que vol expressar la veritat.

Aquesta realitat, ens defineixen com a país, i és una tasca de tots lluitar contra totes aquestes injustícies, tot i que tampoc ens deixin (es veu clarament en el cas de l'1 d'octubre de 2017 a Catalunya) és important que les noves generacions coneguin la veritat i la història, per començar a trencar amb la dinàmica dictatorial del nostre país.

Així doncs, el missatge que vol transmetre la mostra és el de conscienciar a tot el públic, però en especial als joves, arran de la importància de les recreacions com a un inici per a començar a trencar el silenci social generalitzat, estimulants-ne la seva consciència per a la salvaguarda de la memòria històrica.

7.1 ESTRATÈGIES COMUNICATIVES I CANALS DE TRANSMISSIÓ

Pel que fa als canals de transmissió partim de dos canals diferents: els tradicionals i els digitals.

És important iniciar la difusió de l'esdeveniment abans del dia de la mostra, amb suficient temps perquè la gent es pugui organitzar i assistir-hi.

7.1.1 TRADICIONALS

El primer és contactar amb els mitjans de comunicació tradicionals –televisió, radio i premsa local- de cada municipi per a realitzar una campanya informativa relativa a la recreació.

La campanya de radio i televisió consistirà en la difusió de notícies sobre la realització de la recreació, entrevistes als recreadors que faran la exhibició, persones expertes en memòria històrica, testimonis locals (perquè contextualitzin el conflicte en una zona concreta), polítics que prenguin consciència del problema i persones importants que vulguin ser partícips del projecte.

Així podrem donar veu i obtindrem visibilitat del recolzament polític i local pel reconeixement del gran problema social del país i la gent podrà començar a interessar-se sobre la importància d'accions per a la salvaguarda de la memòria històrica.

Mitjançant la difusió dels objectius principals de la mostra (el que anomenem blanded content) amb la publicació d'articles, reportatges, cròniques i notes a la premsa local

que mostrin tot el que volem expressar esperem atraure a una gran quantitat d'espectadors.

Amb una gran quantitat d'informació es podrà crear debat i utilitzarem els mitjans per a crear espais de debat (radio, fòrums i televisió), resolent totes les qüestions que puguin sorgir al respecte.

Per a la campanya publicitària és important conèixer les peculiaritats de cada municipi, no a tots els pobles hi ha tots els serveis, per aquesta raó la gent es desplaça als pobles del voltant. Per moure's utilitzen vehicles privats o públics (autobusos, trens, etc.), i mitjançant la col·locació d'elements en les vies de circulació podrem arribar a tenir molta més audiència.

Els elements més visibles són: les marquesines dels autobusos, les tanques publicitàries i els cartells en els llocs d'oci.

Col·locarem en les diferents poblacions cartells als Ajuntament, bars i murs visibles de la ciutat, les principals parades d'autobús, tren i a les tanques de l'entrada del municipi.

Amb aquestes estratègies en els mitjans de comunicació tradicional esperem arribar a les poblacions veïnes i locals.

7.1.2 DIGITALS

Si volem arribar al públic més jove cal actualitzar-se en els canals de comunicació que avui en dia s'utilitzen, adaptar-se a les noves tecnologies i les múltiples opcions que ens ofereix el s. XXI

Les noves xarxes socials ens permetran interactuar amb tots els joves d'una manera més activa i poder obtenir una major implicació.

El primer mitjà serà crear una pàgina web del grup de recreació, amb informació general sobre el projecte, resolent les anomenades "sis W" –què, qui, com, quan, on,

per què- que oferirà als usuaris coneixements generals sobre què és una recreació i, en específic, de l'exhibició que realitzarem. Alhora també disposarà d'un fòrum per a resoldre dubtes i conèixer millor la tasca que es vol impulsar.

La web no tindrà una gran dificultat, ha de ser senzilla perquè tots els usuaris puguin utilitzar-la sense problemes i copsar els diferents objectius que la mostra vol transmetre.

Estarà en diferents idiomes –català, castellà i anglès- per a crear una cohesió lingüística entre els diferents interlocutors, actualitzant-se periòdicament segons la demanda i les necessitats dels usuaris.

A part de centrar-se en les tasques que fa el grup, també hi haurà un espai on es podrà veure d'altres recreacions d'altres grups en diferents espais del país i del món, ja que la mostra busca conscienciar tot el territori, i gràcies a la cohesió entre tots els grups de recreació es podrà arribar a més persones de tots els altres llocs.

El segon serà crear perfils en diferents xarxes socials: Instagram, Twitter, Facebook, Youtube i TikTok.

Aquests són els canals més utilitzats per la societat, cadascuna dedicada a un públic diferent, per això és important tocar-les totes, ja que ens permetrà arribar a la difusió global i poder obtenir una major visibilitat.

Els joves estan consumint constantment aquestes xarxes, pel que és la millor manera d'arribar-hi i al mateix temps no ens faci semblar desfasats.

En primer lloc tenim Instagram, una plataforma de comunicació per mitjà d'imatges, vídeos, xats, directes i histories, dedicat a un públic general, especialment jove i de mitjana edat. Aquesta xarxa tindrà la funció de visibilitzar la recreació mitjançant imatges i vídeos de la gent vestida per la recreació i ensenyant els elements que apareixeran, intentant crear publicacions periòdiques que informin i documentin els elements que s'utilitzen a les recreacions, animant al públic a assistir-hi.

Twitter està més adreçat a un públic de mitjana edat, ja que consisteix en un fòrum d'opinions que aprofitarem per a crear un espai de debat sobre el món de la recreació i de la memòria històrica.

Facebook és la xarxa de gent d'edat més avançada, perquè ja fa molts més anys que existeix, encara que els joves han trobat unes altres xarxes que s'adaptin més a la seva demanda. Per aquest motiu, crearem un contingut diferent a les altres, conscienciant a la gent a participar en el grup de recreació amb ajudes econòmiques o materials per a la recreació.

Youtube és la plataforma de vídeos per excel·lència, que ens permetrà transmetre en directe propostes com entrevistes o iniciatives en relació a la recreació i la mostra. Es penjaran els vídeos de l'exhibició de cada lloc perquè la gent que no hi hagi anat pugui gaudir-ne i alhora compartir-la amb altres grups fora del territori.

I, finalment, TikTok, una plataforma emergent de vídeos curts consumida especialment pels més joves. És una de les xarxes que està més de moda en aquest sector i hem d'aprofitar per connectar amb el sector més joves mitjançant reptes i jocs en relació a la recreació.

Totes les xarxes estaran actives en tot moment i en constant actualització, adaptant-se a les noves tendències per no quedar-se obsoletes ni desfasades. És important conèixer les eines que tenim a disposició per a difondre el contingut patrimonial.

Així doncs, esperem que amb aquest pla de comunicació, aprofitant tots els mitjans possibles, arribar a un gran nombre de persones, podent difondre i conscienciar a la població de la importància de la història per a construir el nostre futur.

Recordem, el passat ens proporciona el present i ens projecta el futur.

8. CRONOGRAMA

El cronograma de la mostra depèn de les tasques especialitzades que requereix tot el projecte, la investigació, la producció, la divulgació, el muntatge i la itinerància, és a dir recull tot el procés.

El projecte executiu, realitzat per part del grup de recreació, recull les tasques d'investigació, de disseny i documentació del projecte. Aproximadament té una durada dos mesos, plantejar el discurs, els elements que es necessiten, els recreadors que es necessitaran així com el plantejament del pla de comunicació. També posarem en pràctica el pla de comunicació, essencialment el digital, la creació de la web, les xarxes socials, etc.

El cronograma de producció té en compte la cerca d'elements que caldran, objectes, roba, alguns mobles, etc. Això és una tasca més complicada, ja que s'han de buscar els objectes que caldrà portar i es necessita un temps una mica més llarg per poder aconseguir els elements que es volen, que semblin versemblants; poden ser rèpliques que recreen els objectes tradicionals, amb la finalitat d'obtenir una bona recreació, versemblant els fets històrics que divulguem . Aquesta etapa durarà uns tres mesos, al mateix temps el projecte d'investigació seguirà vigent, saber quins objectes volem, de quina roba disposem, ens permet començar a cercar qui ens ho pot facilitar, o com ho podem cercar, sempre de la manera més fàcil i assequible pel pressupost.

Finalment hem de tenir en compte la itinerància i el muntatge.

Si la mostra es porta a terme en una localitat de Catalunya, el muntatge i la itinerància serà més àgil, els viatges duraran entre 1-2 hores com a màxim, el muntatge es realitzarà pels recreadors el mateix dia de la mostra, ja que no suposa una gran dificultat. La recreació durarà unes hores, això ens permet muntar i desmuntar el mateix dia, abaratint el pressupost final. Per exemple, el dia anterior es lloga una furgoneta i es carrega per deixar-ho tot preparat, sortirem aviat per al matí. Un cop arribats, saludem als companys i es comença el mateix matí, hores abans de la

recreació, es prepara tot, es representa la recreació, i un cop acabat, es desmunta, s'intercanvien impressions amb les autoritats locals i es torna a casa.

Si la mostra es realitza fora de Catalunya, es necessiten diversos dies, donat que normalment els viatges son més llargs i pels recreadors és més cansat, augmenta el pressupost i el temps, ja que cal comptar un dia de viatge, una nit d'hotel i l'altre per fer la recreació i tornar a casa, però no oblidem l'interès de la divulgació de la fita històrica. Així com la coneixença mútua, l'intercanvi de costums i arrels a l'hora de representar fets històrics arrelats en tot el territori.

Per tant, els cronogrames quedarien així:

- Cronograma del projecte executiu:

TASQUES	SETMANA 1	SETMANA 2	SETMANA 3	SETMANA 4	SETMANA 5	SETMANA 6	SETMANA 7	SETMANA 8
Realització de la proposta								
Discurs de la mostra								
Contactes amb els agents locals (Ajuntaments, etc.)								
Confirmació dates recreació								
Confirmació dels recreadors per a l'exhibició								
Disseny de la imatge de la recreació i plantejament del cartell								

Disseny del pla de comunicació i difusió de la mostra								
Estudi de públics								
Elaboració del pressupost								
Discurs de la recreació								
Elaboració del guió de la recreació								
Finalització del projecte escrit i revisió general								
Aprovació del projecte per part dels Ajuntaments locals								

Així quedaria el cronograma de la primera part del projecte, una durada de dos mesos per a plantejar tots els aspectes a tenir en compte per a la proposta de la recreació i poder dur-la a terme.

- Cronograma de producció:

TASQUES	MES 2	SET. 17	SET. 1	SET. 11	SET. 12	SET. 13	SET. 14	SET. 15	SET. 16
Parlar amb especialistes per saber on trobar els materials									
Parlar amb especialistes per saber on trobar els materials									
Recerca de botigues on aconseguir els materials									
Recerca de botigues on aconseguir la roba									
Comprar materials i roba									

Com que hem de comprar tots els materials, el cronograma s'anirà duent a terme durant el segon mes del pla executiu.

- Cronograma d'itinerància i muntatge:

o CATALUNYA:

TASQUES	DIA 1	DIA 2
Lloguer de la furgoneta		
Carregar el material de la recreació		
Transport fins al lloc		
Muntatge de l'espai		
Preparació dels recreadors		
Realització de la recreació		
Desmuntar l'espai, carregar la furgoneta i els recreadors es canvien		
Transport de tornada a casa		
Tornar la furgoneta		

○ ESPANYA:

TASQUES	DIA 1	DIA 2	DIA 3
Lloguer de la furgoneta			
Carregar el material de la recreació			
Transport fins al lloc			
Nit d'hotel			
Muntatge de l'espai			
Preparació dels recreadors			
Realització de la recreació			
Desmuntar l'espai, carregar la furgoneta i els recreadors es canvien			
Transport de tornada a casa			

Tornar la furgoneta			
---------------------	--	--	--

Així quedarien els dos cronogrames d'itinerància, un per si el viatge fos dins de la comunitat autònoma de Catalunya i l'altre per si fos en alguna localitat d'Espanya. Es pot veure que com més lluny és el lloc augmenta el temps de disposició i preparació de la mostra, pel que si es volgués dur fora del país s'hauria de parlar amb alguna entitat de recreació exterior i pactar com fer-ho, però no es descartaria la idea, perquè com es tracta d'una mostra versàtil sempre es podria adaptar.

9. PRESSUPOST

El pressupost del projecte ha estat elaborat pensant en diferents àmbits, de la funció de cada element a tenir en compte i de tot el global.

L'he desglossat en diferents partides amb la finalitat de copsar millor les despeses a tenir en compte en cada apartat, així com la importància monetària de cada partida a l'hora de dur a terme aquest projecte.

Les despeses relacionades amb els elements necessaris per recrear l'escola, la vestimenta dels recreadors i el seu sou (en aquest cas és important recordar que els recreadors són voluntaris) s'inscriuen dins del pressupost del plantejament i el disseny expositiu.

Totes les despeses relacionades amb la comunicació i la difusió de la representació s'inscriuen dins del pressupost del pla de comunicació, un dels més importants a destacar. Cal tenir en compte la creació de les diferents xarxes socials, els mitjans de comunicació i la publicitat de la mostra; també vull destacar que no s'ha tingut en compta la gestió de les xarxes donat que ho fan els mateixos recreadors.

En l'apartat cost del transport per la itinerància s'ha de contemplar el transport dels materials i dels recreadors, per tant, cal llogar una furgoneta gran amb seients per a poder fer un únic trajecte i que sigui més fàcil per a la seva gestió.

Si la mostra és a llocs locals només és necessita un dia, motiu que abarateix el pressupost, però si es fa fora de la comunitat augmenten les despeses, per la qual cosa caldria parlar amb els Ajuntaments i demanar col·laboració econòmica pel que fa al transport i els àpats dels recreadors.

Finalment, s'ha fet un pressupost conjunt de tots les despeses del projecte, fusionant tots els apartats pressupostaris i poder veure tot el que ens gastaríem si duguéssim a terme el projecte.

- Pressupost del plantejament i del disseny expositiu:

El pressupost dels objectes que s'utilitzaran per a la recreació de l'aula es desglossa de la següent manera:

OBJECTES	PREU
TAULA PROFESSOR/A	60€
CADIRA PROFESSOR/A	10€
LLIBRES DE L'ÈPOCA (5)	50€
TINTERS (3)	20€
PLUMILLES (3)	15€
ESTRIS GEOGRAFIA: RELGA, COMPASOS, ETC.	20€
LLAPIS	5€
MAPES	30€
ESPELMA	7€
FOLIS	10€
PISSARRA	70€
BORRADOR	3€
GUIXOS	3€
BANC	10€
TAULA ALUMNES	30€
QUADERNS (2)	10€

PLANTES	0€
TOTAL	353€

Per al vestuari dels recreadors cal tenir en compte que es poden afegir tots els complements que la gent estigui disposada a assumir econòmicament, per aquesta recreació els vestuaris utilitzats han tingut aquest pressupost:

ROBA MESTRE	PREU
PANTALONS	30€
CAMISA	10€
ARMILLA	15€
CORBATA	5€
JAQUETA	40€
MITJONS	5€
SABATES	20€
TOTAL	125€

ROBA MESTRE	PREU
VESTIT	15€
MITJES	10€
TACONS	20€
TOTAL	45€

ROBA NEN	PREU
CAMISA	10€
VERMUDES	15€
CINTURÓ	5€
ESPARDENYES	15€
CABAÇ	5€
TOTAL	50€

ROBA NENA	PREU
VESTIT	15€
SABATES	10€
MITJONS	5€
CABAÇ	5€
TOTAL	35€

El total del pressupost dels elements que necessitem per al disseny expositiu és de:

PRESSUPOST DISSENY EXPOSITIU	PREU
PRESSUPOST OBJECTES	353€
PRESSUPOST VESTUARI	255€
TOTAL	608€

- Pressupost del pla de comunicació:

Per al pressupost del pla de comunicació s'han de tenir en compte que els preus poden variar una mica segons la temporada en que es realitzi la mostra i les noves normatives governamentals que poden sortir entre la presentació del pressupost i la realització de la mostra com a tal, així que s'ha establert el valor màxim de les diferents opcions que es plantegen dins del pressupost. També pot incrementar segons les marquesines i les tanques de publicitat que es vulguin utilitzar, però per al pressupost en tenim en compte el cost d'una, durant un mes.

ELEMENTS DEL PLA DE COMUNICACIÓ	PREU
REDACCIÓ DELS TEXTOS	0€ (Per part del mateix grup de recreació)
ENTREVISTES TV	70€ ¹²
ENTREVISTES RÀDIO	70€ ¹³
NOTES DE PREMSA	0€ (Per part del mateix grup de recreació)
BRANDED CONTENT	0€ (Per part del mateix grup de recreació)
RELACIONS AMB ELS PERODISTES (RÀDIO I TV)	0€ (Per part del mateix grup de recreació)
RELACIÓ AMB ELS GRUPS DE RECREACIÓ	0€ (Per part del mateix grup de recreació)
ACTUALITZACIÓ INFORMATIVA DE LA PROPOSTA DE RECREACIÓ	0€ (Per part del mateix grup de recreació)

¹² Lloguer de plató. Web: [Multimedia Rentals | alquiler de platós y equipamiento técnico para producciones audiovisuales \(multimedia-rentals.com\)](http://MultimediaRentals.com)

¹³ Lloguer de plató. Web: [Multimedia Rentals | alquiler de platós y equipamiento técnico para producciones audiovisuales \(multimedia-rentals.com\)](http://MultimediaRentals.com)

CREACIÓ DE LES XARXES SOCIALS	0€ (Per part del mateix grup de recreació)
REDACCIÓ CALENDARI DE LES XARXES SOCIALS	0€ (Per part del mateix grup de recreació)
GESTIÓ DE LES XARXES SOCIALS	0€ (Per part del mateix grup de recreació)
CONTINGUT PER A LES XARXES SOCIALS	159,90€/mes ¹⁴
CREACIÓ DE LA PÀGINA WEB	19,9€ ¹⁵
GESTIÓ DE LA PÀGINA WEB (DOMINI)	19,9€ ¹⁶
CREACIÓ DE LA IMATGE CORPORATIVA	0€ (Per part del mateix grup de recreació)
IMPRESSIÓ DELS CARTELLS (250)	49,57€ ¹⁷
TANCA PUBLICITÀRIA (3x7m) ¹⁸	81,00€/mes
MARQUESSINA AUTOBÚS ¹⁹	72,00€/mes
TOTAL	542,27€

S'ha de tenir en compte que el pressupost s'incrementaria si volguéssim que la publicitat a la tanca i la marquesina hi fossin més d'un mes i si volguéssim llogar més dies el plató de TV o de Ràdio, però comptem que els medis de comunicació voldran participar sense cobrar degut que és una activitat cultural i que com hem comentat en altres apartats la representació de la recreació incentivarà el turisme, i per les localitats petites tota activitat ajuda a divulgar el territori, així que el cost del plató

¹⁴ Lloguer càmera professional. Web: [Alquila Sony PXW-Z90 Professional Camcorder desde 159,90 € al mes \(grover.com\)](#)

¹⁵ Preu creació pàgina web. Web: [Precios de dominio \(one.com\)](#)

¹⁶ Preu domini pàgina web. Web: [Precios de dominio \(one.com\)](#)

¹⁷ Impremta 360. Web: [50 Carteles: 17,44 € | Imprimir Carteles | 360imprimir](#)

¹⁸ Preu segons el preu de la publicitat de l'Ajuntament d'Alzira. Web: [PRECIO PUBLICO PUBLICIDAD AUTOBUSES Y MARQUESINAS \(portaldelcomerciante.com\)](#)

¹⁹ Preu segons el preu de la publicitat de l'Ajuntament d'Alzira. Web: [PRECIO PUBLICO PUBLICIDAD AUTOBUSES Y MARQUESINAS \(portaldelcomerciante.com\)](#)

seria per si el propi equip vol gravar alguna cosa independent per a crear contingut per al propi grup.

- Pressupost de la itinerància:

Per a transportar els recreadors i el material cal llogar una furgoneta gran, un exemple seria una Ford Trànsit, amb una capacitat per a 9 persones amb maleter.

TRANSPORT	1 DIA	2 DIES	3 DIES
LLOGUER FURGONETA ²⁰	125€	250€	375€

Pel que fa a la benzina, he posat dos exemples de localitats on es podria disposar la recreació, un a dins de Catalunya i l'altre fora, així es pot veure una mitjana del pressupost segons el lloc on volguéssim anar, es a dir, entre 150km i 800 km, amb una estimació de temps d'entre dues o vuit hores sortint des de Barcelona.

LOCALITAT	LLEIDA	ALMERIA
BENZINA ²¹	28,38€	164,14€
HORES	1:58h	8:16h
KM	152km	788km

En el cas que es decidís fer la representació de la recreació fora de Catalunya s'ha de tenir en compte la nit d'hotel:

HOTEL	PREU
1 NIT	50€

²⁰ Web: [RUZAFALQUILERDEFURGONETAS](#)

²¹ Web: [ViaMichelin: Rutas, Mapas, Información Tráfico, Hoteles](#)

Per tant, si anéssim a Catalunya el pressupost total (transport i benzina) seria de:

TOTAL	278,38€
--------------	----------------

I si anéssim fora de Catalunya (transport, benzina i nit d'hotel) seria de:

TOTAL	589,14€
--------------	----------------

Totes les despeses que comporten la representació de la recreació tenen un pressupost total de:

- Catalunya

PRESSUPOST	PREU
PRESSUPOST PLANTEJAMENT I DISSENY EXPOSITIU	608€
PRESSUPOST PLA DE COMUNICACIÓ	542,27€
PRESSUPOST ITINERÀNCIA	278,38€
TOTAL	1.428,62€

- Espanya

PRESSUPOST	PREU
PRESSUPOST PLANTEJAMENT I DISSENY EXPOSITIU	608€
PRESSUPOST PLA DE COMUNICACIÓ	542,27€
PRESSUPOST ITINERÀNCIA	589,14€
TOTAL	1.739,41€

Aquesta es la previsió pressupostària per a poder dur a terme una representació de la recreació dins de Catalunya i amb la possibilitat de representar-la a fora, en alguna altra comunitat autònoma. S'ha de tenir en compte algunes variants que hi poden haver durant el trajecte i les possible subvencions per part de les institucions públiques que esperem que en un futur pròxim siguin adequades al pes que la cultura té com a pilar d'aprenentatge del país.

No cal dir que és un pressupost adequat a les circumstàncies de feblesa econòmica, i de la manca de costum que tenim tant a Catalunya, com a fora, de representar i divulgar tot allò que ha sigut part de la nostre història, nosaltres el que aspirem és a donar conèixer tot el que ha sigut nostre i per tant estimem.

CONCLUSIONS

No podem acabar sense dir la il·lusió que suposa fer la recreació històrica del sistema educatiu dels anys 30 al nostre país. Un període curt, però productiu pel sistema educacional de l'època, on la incorporació de la dona als estudis era primordial, tant des dels inicis de la formació primària com secundària, donat que si el sistema educatiu està plantejat amb visió de futur, es crearà una generació culte i amb ganes de saber.

Posar en valor el patrimoni cultural ajuda positivament en l'increment intel·lectual i emocional de la gent, la consciència de la història i del seu passat incideix directament en la creació de projectes emotius que provoquen noves sensacions a les noves generacions perpetuant en la seva memòria i ajudant a entendre el seu passat.

La dinamització d'aquests projectes provoquen que els joves desenvolupin un interès cultural molt important per a la salvaguarda del patrimoni social, i introdueix als joves com a factor clau en la comunitat com a futur del país.

En el desenvolupament dels nostres objectius hem procurat que els joves coneguin també les dificultats que els educadors de l'època havien d'afrontar, com lluitaven per imposar la seva ideologia a la societat que els envoltava, els dirigents, i els governants.

Els mètodes que constituïen aquest moviment de renovació pedagògica donaven una gran importància als nens i els situaven en el centre del procés ensenyament-aprenentatge (paidocentrisme), la funció del mestre havia de ser la de guiar-lo en aquest procés. A més, destacava que sempre s'havia de partir dels interessos i les necessitats dels nens, aquest punt tant important en el desenvolupament pedagògic, ha sigut un dels nostres objectius en la representació de la recreació.

Amb la creació d'un projecte com és la recreació d'una escola dels anys 30 fa que es posi en valor la memòria històrica del país i desmenteix totes les falses afirmacions entorn aquest moment històric clau en el nostre país, i creiem que ho hem dut a terme de manera directa, la qual cosa, es mostra en la intencionalitat que s'ha reflectit en els objectius culturals del treball.

Altres objectius com la pertinença al territori local, fan que els joves participin activament en aquests projectes, es crea una consciència dins seu que ajuda a comprendre el patrimoni i seva la cultura, i alhora que amplia el coneixement de la localitat on es realitza, ja que les generacions grans que hi viuen ajuden a poder comprendre millor les particularitats de cada territori i creen aquest efecte cohesiu entre les diferents generacions, destigmatitzant-ne les falsedats que es puguin haver creat entorn a l'esdeveniment històric.

La creació d'esdeveniments, sobretot en localitats petites, ajuden econòmicament als indrets on es realitzen, ajuden al poble a augmentar el turisme, a petita escala els mateixos recreadors ja consumeixen en aquell espai i les localitats pròximes s'hi desplacen per a poder gaudir de les novetats.

A gran escala cal esperar que les autonomies prenguin consciència de la salvaguarda cultural, tot demanant els organismes que tenen responsabilitats de com fer front a la defensa de la memòria històrica, que vetllin per trenca la dinàmica de que si no demanem o exigim, vol dir que ho hi ha demanda. Les noves generacions han de conèixer, així sabran i interpretaran. La governabilitat no vol dir censurar, sinó enriquir.

Amb la representació de la recreació, no importa quina sigui la localitat on es representi, vol ensenyar als joves que la història representa el passat, però la seva recreació ens situa al present, i ens mostra quin ha de ser el camí cap el futur.

Els recreadors intentem mostrar als joves, que les actituds maldestres cap a la població no serveixen, que tard o d'hora qüestionaran la supervivència de l'autoritarisme. Els joves els hi entusiasma la investigació, com van néixer els sindicats, les revoltes populars, fets històrics que tenen actualment molta repercussió i que gràcies aquesta joventut amb ganes de saber podem dur a terme projectes com el que ara estem defensat.

La recreació de l'escola vol reivindicar la mentalitat republicana abans de la imposició dictatorial que va acabar amb les llibertats del país on vivim, i demostrar com l'efecte de la Guerra Civil va marcar les generacions posteriors i alhora el futur de la societat.

Amb l'ajuda de les noves tecnologies es pot visualitzar tot el que es vol reivindicar d'una manera més directa el món globalitzat on vivim fa que actualment tota la informació que rebem sigui immensa, fent més fàcil la divulgació de les intencionalitats de cada projecte, i alhora potencia el turisme, i això ajuda econòmicament per a crear futurs projectes incentivant a la salvaguarda de la memòria històrica i del patrimoni del país.

Crear projectes de recreació ajuda a la culturització de la societat i la fa més conscient dels problemes que actualment patim, però gràcies a aquestes iniciatives ajudem a contribuir en el creixement de la societat i posem en valor el patrimoni cultural perquè aquest ajudi a la comunitat, el seu entorn i el territori en el que s'inscriu.

Finalment, aquest projecte vol ajudar a la divulgació d'un petit període de la nostra memòria històrica, que no vol dir mancat d'interès social, sinó ans al contrari, ple de conviccions i d'interès acadèmic.

- AADD.: *La II republica: Un proyecto educativo frustrado (1931-1936)*. Web: [frame1 \(ub.edu\)](#)
- BALBÉS, Yeyo: *La recreación histórica*. Web: [La recreación histórica - Desperta Ferro Ediciones \(despertaferro-ediciones.com\)](#)
- BALSELLS, David: *La Guerra Civil Espanyola. Fotògrafs per la història*. MNAC, 2001.
- BERGA, Miquel: *Centelles, las vidas de un fotógrafo 1909-1985*. Insitut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona i Lunweg Editores, 2006.
- BONIFACIO, Guillermo; CESAREA, Giovana: *Teoría de la Educación de la Escuela Nueva*. Universidad Nacional de Educación, Perú, 2019.
- BRITANNICA: *John Dewey*. Web: [John Dewey | Biography, Philosophy, Pragmatism, & Education | Britannica](#)
- BRITANNICA: *Olvide Decroly*. Web: [Biografia de Ovide Decroly \(biografiasyvidas.com\)](#)
- CABRERA ASENSIO, J. (2013). *Las recreaciones históricas y sus fundamentos (Qué es, Quiénes somos, Cómo crearlas)*. Arte y Sociedad. Revista de investigación 3.
- DIEZ, Xavier: *Breu història de la renovació pedagògica*. Web: [Breu història de la renovació pedagògica - Espai de Dissidència \(mesvilaweb.cat\)](#)
- EVE MUSEOS: *Qué es la Nueva Museología*. Web: [Qué es Nueva Museología – EVE Museos e Innovación \(evemuseografia.com\)](#)
- FERRÉ PALLACH, Àlex: *Pensament educatiu i realitat escolar a la Catalunya del primer franquisme (1939-1957)*. Ab Origine Magazine, 57. 2020.

- GRACIA ALONSO, F.; MUNILLA CABRILLANA, G. (2000). Reconstrucción histórica y difusión cultural. Revista de arqueología 235.
- GARCIA FONT, Margarida: *Els manuals escolars del franquisme*. Universitat de Barcelona.
- GONZÁLEZ PÉREZ, Teresa: *Educación en España durante la primera mitad del siglo XX*. Universitat de La Laguna.
- GRUPO PORTAL HISTORIA. *Recreadores*. Web: [RECREADORES | Portal Historia \(archive.org\)](https://www.portalhistoria.com/)
- HANSGEN, Karen: *Gerda Taro*. International Center of Photography NY, 2007. Ed. MNAC, 2009.
- LA RECREACIÓN DE LA HISTORIA. Web: [Recreación de la historia - Relatos, curiosidades y eventos \(recreacionhistoria.com\)](http://recreacionhistoria.com/)
- MONOGRAFÍAS. *John Dewey*. Web: [Aportes a la educación de John Dewey \(monografias.com\)](http://monografias.com/)
- MONTESSORI. *The International Montessori Index*. Web: <https://www.montessori.edu/>
- PALOMERAS FERRAN, Marta: *L'escola republicana i l'escola franquista*. Web: [L'escola republicana i l'escola franquista \(ccma.cat\)](http://ccma.cat/)
- PALOS, J.: *L'escola és una comunitat d'aprenentatge que educa de forma global*. Web: [L'escola és una comunitat d'aprenentatge que educa de forma global · Senderi](http://senderi.cat/)
- PEDAGOGÍA: *Célestin Freinet*. Web: [Célestin Freinet – Pedagogía \(pedagogia.mx\)](http://pedagogia.mx/)
- SALMURRI, Carles (Ed.): *La vida barcelonesa a través de la Vanguardia (1936-1939)*. Editorial Euros, 1980.
- TARRACO VIVA. *Què és Tarraco Viva?* Web: [Què és Tarraco Viva? – Tarraco Viva](http://tarracoviva.com/)

- QUESADA SANZ, F.: *Recreación histórica. La Aventura de la historia*. 2005.
- XAMENA CALDERA, Maria P.: *Aproximació històrica a l'educació de l'Espanya contemporània*. Web: [Xamena Cladera Maria Pau.pdf \(uib.es\)](#)
- WHELAN, Richard: *Això és la Guerra! Robert Capa en acció*. Internacional Center of Photography, NY, 2007. Ed. MNAC, 2009.
- YAGÜE, David: *Recreación histórica: vivir el pasado*. Web: [Recreación histórica: vivir el pasado \(20minutos.es\)](#)